

אקרופוליס

מגזין בהוצאת
אקרופוליס החדשה
בית ספר לפילוסופיה
בדרך חיים

פילוסופיה
תרבות
התנדבות

גיליון מס. 68
מרץ 2017 - מאי 2017

קוראים יקרים,

ענת סלע

מה עולה בתודעתנו כשאנו חושבים על אביב?

אני שומעת שכשון מי הפשרת שלגים, אני רואה לבלוב ופריחה, ענפים נמתחים מעלה אל משהו שעדיין לא נראה לעין; ניצנים נועזים מבליטים ראשם אף שצפויות עוד רוחות סערה; להקות ציפורים חולפות בשמי ארצנו בדרך חזרה אל ארצות הצפון.

כל זה קורה בטבע כמו מאליו, כמו ללא מאמץ, על פי חוק סמוי מן העין.

אך אנו, בני האדם, בעלי זכות הבחירה, צריכים לבחור בכל פעם מחדש בחוק הסמוי הזה ולחולל אותו, עם הרבה מאמץ, מתמשך ועקבי.

במאמר **מהפכה למען העתיד**, מציג פייר פאולין, מייסד אקרופוליס החדשה בישראל, לעשות את המאמץ הזה ולבחור במפתח לאבולוציה האנושית; לוותר על נפרדות למראית עין לטובת אחדות סמויה מן העין, לטובת עתיד טוב יותר לכולנו.

כדי להכיר את המשותף ולהגיע אל האחדות, יש **לקלף את קליפת האישיות** ולחשוף את המעלות הטמונות בכל אחד מאיתנו. את זאת מזכירה לנו נירית קרמר.

רעות פרידמן מעלה נקודה למחשבה: איפה אנחנו **בין רוח לרווחה**? האם הדואליות הכרחית? איך אפשר לאחד בין השניים?

הפילוסופיה מציעה לנו להתבונן נכחה במציאות כפי שהיא, אבל לא קל להכיר באמת, גם אם חיוני לעשות זאת. גילת בן נתן כותבת על **האמת** העירומה ו**הסיפור** העממי המקשט אותה ומסייע לנו להתפכח ולעכל אותה.

עוד בין הגלוי לסמוי – **אם אשכחך ירושלים**. סיפור אמיתי, על רופא אחד מיני רבים, שפתח את הדלת המאחדת בין עולמות, ועצם את העין המבחינה בין קרוב לרחוק.

ולסיום, שריפה גדולה התרחשה לפני מספר חודשים ומתרחשת מדי כמה שנים באזורנו. רוח מזרחית ערה, יובש קיצוני ואולי גם כוונת מכוון, פגעו בטבע ובמשכנות אדם, אך לא הצליחו לחבל במרקם האנושי העדין והמיוחד של העיר חיפה. מירב אגסי כותבת **אחרי השריפה**, ומשתפת בחוויות חיים מעירה האהובה, חיפה.

כאמור, האמת ידועה גם אם לא קל להכיר בה. זו תהיה אחריותנו כבני אדם, להביא את האביב, את הבלבול והפריחה הקיימים בטבע אל משכנות האדם. חוס הלב יוכל להפשיר את השלגים, במאמץ עקבי ומתמשך. הטבע מראה לנו את הדרכים. הבה נהיה נועזים בניצנים באביב.

שלכם,
ענת סלע,
הוצאה לאור

אקרופוליס אביב 2017 תוכן עניינים

4 מהפכה למען העתיד
פייר פאולין
פילוסופיה

12 תשבץ פילוסופי

14 להשיל את קליפות האישיות
נירית קרמר
פילוסופיה

18 בין רוח לרווחה
רעות פרידמן
פילוסופיה

22 ספר טוב הכל טוב: קרמה יוגה
עידן צ'רני
תרבות

24 קורס פילוסופיה כדרך חיים

26 אם אשכחך ירושלים
ענת סלע
התרבות

32 האמת והסיפור
גילת בן נתן
תרבות

36 אחרי השריפה
מירב אגסי
תרבות

42 הרצאות נבחרות

מנהלת הוצאה לאור:
ענת סלע
עורכת העיתון:
רעות פרידמן
עיצוב גרפי: **עפרה בהרב**,
נירית ארבלי,
מירב אגסי, **ענבל בורד**,
ליה שוורץ
עריכה לשונית והגהות:
יפעת קלוגר, **ענת סלע**,
רינה בן עמי,
יסמין פיאמנטה
תרגום: **יסמין פיאמנטה**,
פנינה ברוידא
עיתון אקרופוליס החדשה,
עמותה ללא מטרות רווח
מספר 0-144-012-58
רשיון עמותה מספר 5222
כתובת דואר אלקטרוני
של המערכת: magazine@newacropolis.org.il
תוכן המאמרים והמודעות
בעיתון על דעת הכותבים
ועל אחריותם בלבד
והתמונות מארכיון
אקרופוליס החדשה.

איור השער:
צוות גרפיקה

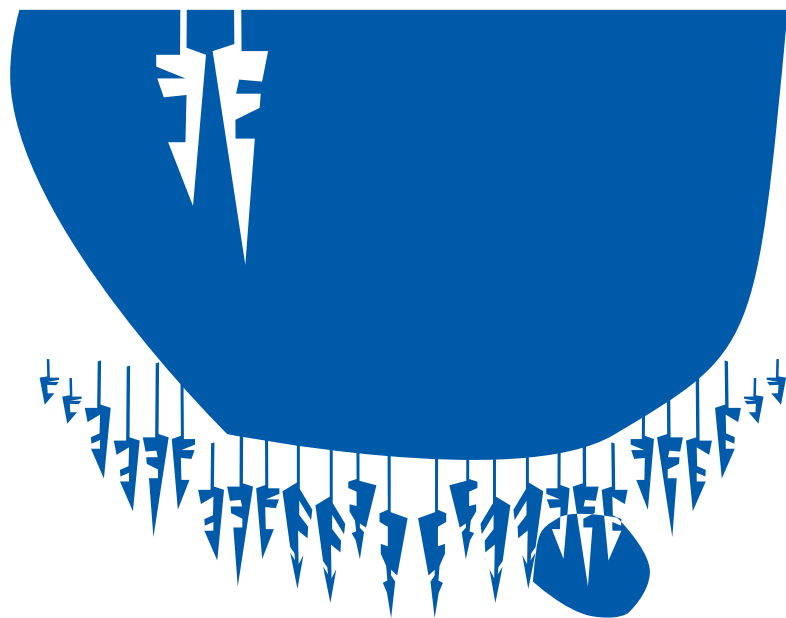
ייצר תגובה בצורת כוח מתנגד, בכיוון ההפוך. כל דבר בחיים מייצר הפכים משלימים. ובדיוק כפי שאנו מייצרים צל של עצמנו כשאנו צועדים תחת השמש, עלייתה של הגלובליזציה מייצרת כוח נגד, המוביל להפרדה ולבידוד.

והנה אנחנו, בין שני כוחות מנוגדים, שכמו שני צדדים של אותו מטבע, לא יכולים לחיות האחד בלי השני: גלובליזציה ובדלנות. במבט הראשון נראה שאלו הם שני דברים שונים מאוד: הגלובליזציה נתפסת לעתים קרובות כמו תוצר של "הממסד", כשהכוחות המנוגדים הדוחים את הממסד הם גם מה"שמאל" - כמו קבוצת "אנונימוס", סנדון, האקרים, וגם מה"ימין" - למשל תנועות פוליטיות פופוליסטיות, כמו "החזית הלאומית" בצרפת, "מפלגת החירות"

אני מאמין שזה רעיון שראוי להתעכב עליו, ומכיוון שיש לי כאן הרבה יותר מ-140 אותיות כדי לפתח אותו - הנה זה בא...

לא אפתיע איש אם אומר שהעולם שבו אנו חיים הפך "גלובלי". הגלובליזציה החלה ברמות המדיניות והכלכליות כבר מאז סוף מלחמת העולם השנייה, עם עליית כוחם של מוסדות בין-לאומיים שהוקמו במטרה לייסד דיאלוג ותקשורת ברמה בין-לאומית בפוליטיקה, בכלכלה, בתרבות ובחינוך. אבל כל אלו קיבלו תאוצה עצומה בסוף המאה הקודמת, תחילה עם הופעתו של האינטרנט, ולאחר מכן עם הופעתם של הרשתות החברתיות והטלפון החכם.

בד בבד עם תהליך הגלובליזציה, נחשפו גם מגבלותיה. הפיזיקה קובעת שכוח המופנה בכיוון מסוים, תמיד

מהפכה שאף העתיד

האם ניתן להיפטר מהניגודיות הדואלית אשר נוכחת בהיבטים רבים של חיינו? איזה כלי יוכל לסייע לנו לעלות על דרך חדשה לשינוי?

פייר פאולין

איורים:
נרית ארבל

להפוך את הציוץ הזה למאמר. הציוץ המקורי היה: "במקום לנסות לשנות צורות ורעיונות עתיקים, עלינו לרכז את המאמצים שלנו כדי ליצור דרך חדשה של חיים משותפים". קיבלתי על הטקסט הזה כמה תגובות בדבר הצורך ללמוד היסטוריה. הרי ניתן לחשוב, למה לטרוח ללמוד היסטוריה, אם אנחנו צריכים רק להסתכל לעבר העתיד. חלק מהתגובות עסקו ביעילות של הקונספט, כמו למשל התגובה הזאת: "בגלל ההבדלים וחוסר התקשורת בין דתות ותרבויות, נראה שאין אפשרות ליצור דרך חדשה של חיים משותפים. אנחנו יכולים רק לשנות את עצמנו, באופן אינדיבידואלי".

האם אנחנו צריכים ללמוד מן ההיסטוריה? ב-3 בדצמבר האחרון ישבתי מול המחשב הנייד שלי, תוהה מה יכול להיות נושא מאמר זה. לא רציתי לכתוב על נושא שאני לא מאמין שהוא חשוב או משמעותי. בדרך כלל אני פשוט מאפשר לאינטואיציה שלי להעלות נושא, אבל באותו יום, זה לא עבד.

אז התחלתי לעשות קצת משימות אחרות; ארגנתי חלק מהתמונות שלי, עניתי למיילים, ופרסמתי ציוץ חדש בטוויטר (חפשו את הציוצים שלי ב-Twitter@pierrepoulain). דקה אחת לאחר מכן קיבלתי תגובה מבחור צעיר מצידו השני של העולם, במלדיה. התחלנו לשוחח בצ'ט, והחלטתי

למעשה, יסודותיה של החברה שלנו מבוססים על זוגות רבים כאלה של ניגודים, שבו צד אחד תמיד נלחם בשני, ואף אחד מהם לא מציע פתרון אמיתי לתקווה לעתיד בהיר יותר.

(FPO) האוסטרית, או הגל שהעלה את דונלד טראמפ לנשיאות ארצות הברית. תופעה זו של התמודדות עם "שני הצדדים של המטבע" אינה חדשה. לפני הגלובליזציה והבדלנות הייתה במאה האחרונה יריבות בין קפיטליזם לקומוניזם. גם שני אלו שייכים לאותו המטבע. אף אחד מהם לא מסוגל למצוא זהות עצמאית מוחלטת ללא ה"צל" שלו, כלומר הצד השני של המטבע.

למעשה, יסודותיה של החברה שלנו מבוססים על זוגות רבים כאלה של ניגודים, שבו צד אחד תמיד נלחם בשני, ואף אחד מהם לא מציע פתרון אמיתי לתקווה לעתיד בהיר יותר. נעבור במהירות על מספר דוגמאות. כבר הזכרנו גלובליזציה ובדלנות. הדרך שבה מיושמת הגלובליזציה אינה עובדת. היא הציעה חופש, שמבוסס על מחיקת הגבולות (כמו באירופה) עבור בני אדם וסחורות, אבל בפועל רק חיזקה את השליטה על הנתונים האישיים שלנו – בעזרת הטכנולוגיות החדשות – ויצרה מערכת ענקית המפקחת ומגבילה את חופש הפרט של בני האדם בכל העולם. בצד השני של המטבע, בדלנות מובילה להפרדה כדרך להגן על חירות אישית

ו/או לאומית, והפרדה בדרך כלל מובילה ליריבות ולסכסוך בין חלקים (אומות, דתות, אידיאולוגיות). "דמוקרטיה" לעתים קרובות מונגדת ל"עריצות", והיא מוצגת כאלטרנטיבה היחידה לשלטון המרכז את מלוא העצמה בידי אדם אגוצנטרי אחד, כפי שקורה לצערנו במדינות שונות. אבל הדמוקרטיה, כפי שהודגם לאחרונה, רחוקה מלהיות "Panacea Universalis", התרופה האוניברסלית, הכתר של המערכת הפוליטית. בדמוקרטיה הכוח נובע מהצבעה, המבטאת רק את דעת הרוב, ולא בהכרח את הטוב. פוליטיקאים משתמשים בשתי רטוריקות שונות: לפני הבחירות... ואחרי הבחירות.

כולנו זוכרים את המשפט המפורסם של אריאל שרון, שאמר: "מכאן דברים נתפסים באופן שונה מאשר משם". הרטוריקה הכפולה הזאת מביאה למצב שבו אנשים נבחרים לא בגלל ההתאמה, היעילות או החכמה של הצעותיהם. אפילו לא בגלל סגולותיהם, או הדוגמה האישית שהם נותנים. הם נבחרים משום שהם אומרים מה שאנשים רוצים לשמוע, ואחרי הבחירות הם בדרך כלל עושים מה שהם רוצים לעשות. דמוקרטיה מוצגת כמגן האולטימטיבי נגד העריצות, אבל כיום היא מעוררת

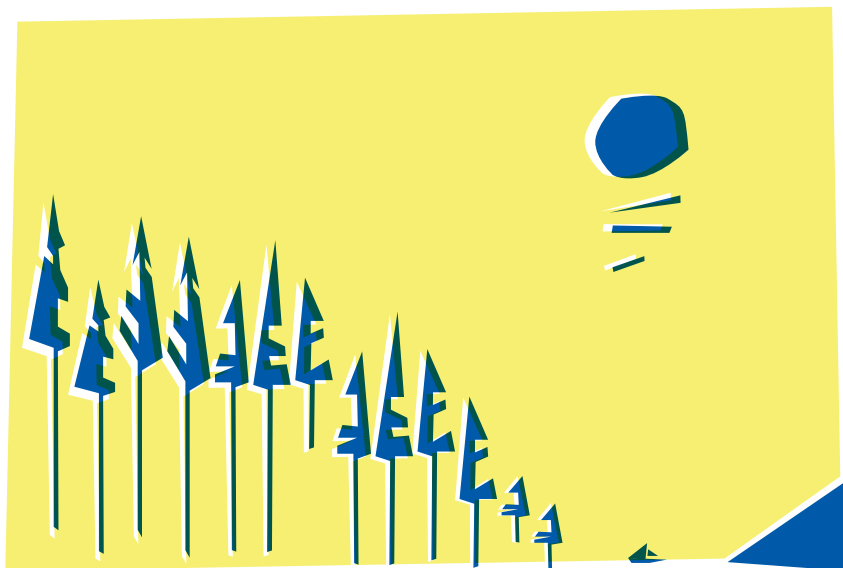
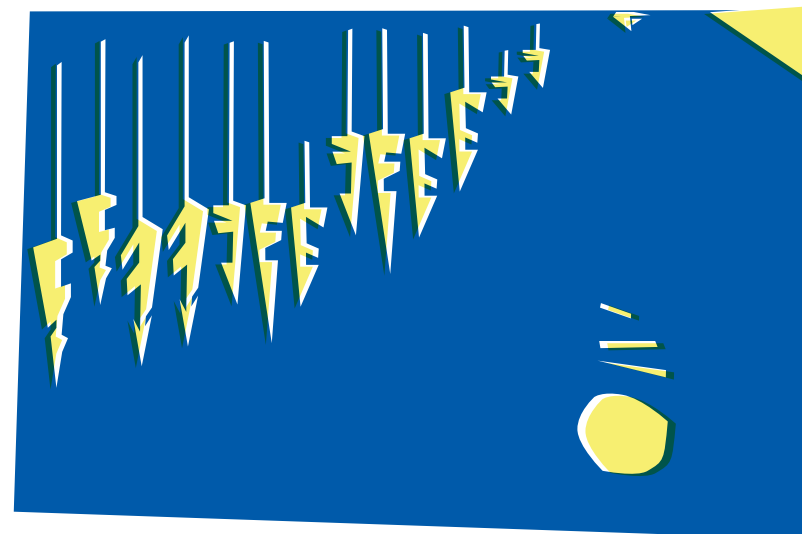
חוסר עניין ואף חוסר ביטחון וחוסר אמון מצד העם – ובמיוחד בני הדור הצעיר – כלפי פוליטיקאים, ונושאים פוליטיים בכלל. והמצב הזה הוא הזמנה פתוחה ליפול למצב של עריצות.

"חילוניות" מוגדת ל"דתיות". זו אינה סוגיה חדשה, ויש לנו כאן התמודדות עם "מטבע" עתיק מאוד. לעתים נראה כאילו יש רק שתי אפשרויות על השולחן: להאמין בקיומה של אלוהות אחת כל-יכולה, שנעשתה בדמותם של בני האדם – ובכך חולקת איתם גם מעלות וחולשות אנושיות – או לדחות אותה, ואיתה לשלול כל סוג של אינטליגנציה בטבע וכוונה באבולוציה. בקיצוניות, הצד אחד מוביל לפונדמנטליזם דתי, ואילו הצד השני לחומרנות שחורה, ריקה מתקווה וממשמעות. ישנם עוד "מטבעות" כמובן, הרבה יותר, אבל המטרה שלי היא לא להציג רשימה ממצה, אלא רק להראות כי

העולם שלנו מבוסס על מחשבה כפולה, על דואליות. תמיד יש דבר, ואת ההופכי לו. זה נורמלי לחלוטין, או, יש לומר, "אנושי" לחלוטין, כי כך השכל האנושי תופס ומנתח את העולם.

אבל ההבנה את המצב הכפול של העולם כנורמלי, עדיין לא מחייבת אותנו להיות מובלים על ידה. אחרי הכול, לכולנו יש רגשות, זה נורמלי. אבל האם זה אומר שאנחנו צריכים לתת לרגשות שלנו להוביל אותנו או לשלוט בנו? מובן שלא. אדם המונע על ידי רגשותיו לעתים קרובות ייחשב לא בוגר ולא ראוי להנהיג אחרים. מוסכם כי השכל האינטלקטואלי, הרציונלי והדואלי צריך למשול.

אבל כפי שאמרנו קודם, אותו מוח דואלי אינו מצליח להציע פתרון אמיתי. אם כך, מדוע לא להתייחס לדרך הדואלית הזאת של ראיית המציאות פשוט כדרך אחת לתפוס את העולם – כמו גם את הרגשות שלנו –

אבל לא בהכרח כדרך האולטימטיבית. כלומר, אם אנו תופסים כי האבולוציה משמעה תנועה מתמדת, ואם נקבל כי תנועה זו מביאה איתה שינויים וטרנספורמציה, אזי לאחר אלף שנים של דואליות, יכול להיות לגיטימי לשאול שאלה פשוטה: מה הצעד הבא?

ומה יכול להיות הצעד הבא לאחר הדואליות, אם לא אחדות? אני מאמין כי המחשבה הדואלית שייכת לעבר – ועדיין לחלק מן ההווה שלנו – והאחדות שייכת לעתידנו.

אני גם מאמין כי הדרך מן הדואליות אל האחדות אינה ליניארית. אני מתכוון שהשכל הכפול לא "יתפתח" בדרך כלשהי כדי לתפוס את העולם כאחדות, בדיוק כשם שהרגשות והתחושות שלנו לא התפתחו להיות רעיונות ומושגים. שניהם ממשיכים להתקיים במקביל.

זה אומר שכדי להגיע לאחדות

אנחנו צריכים "לעלות מדרגה" – להשתמש, לבנות או לעורר "כלי מנטלי" חדש. מוח חדש, אם יורשה לי לומר. בפשטות, דרך חדשה לתפוס את עצמנו ואת העולם, ולבנות קשר בינינו ובין העולם. לכן פרסמתי את הציוץ שעדיף להתרכז בעתיד, במקום לנסות לשנות את העבר.

אבל האם זה בכלל אפשרי? האם אנחנו מסוגלים להיפטר מהניגודיות הדואלית אשר נוכחת כל כך בהיבטים כה רבים של חיינו?

אני מאמין שאנחנו יכולים. ואני מאמין שזהו המפתח של האבולוציה האנושית, המפתח לעתיד קולקטיבי ואישי בהיר יותר.

הדואליות תמיד תהיה חלק מהעולם, כיוון שלשכל הכפול אין דרך אחרת לתפוס את המציאות, אבל אנחנו יכולים להילחם באשליה שהדואליות היא התפיסה הייחודית של האמת.

תורה מפורסמת של הפילוסופיה

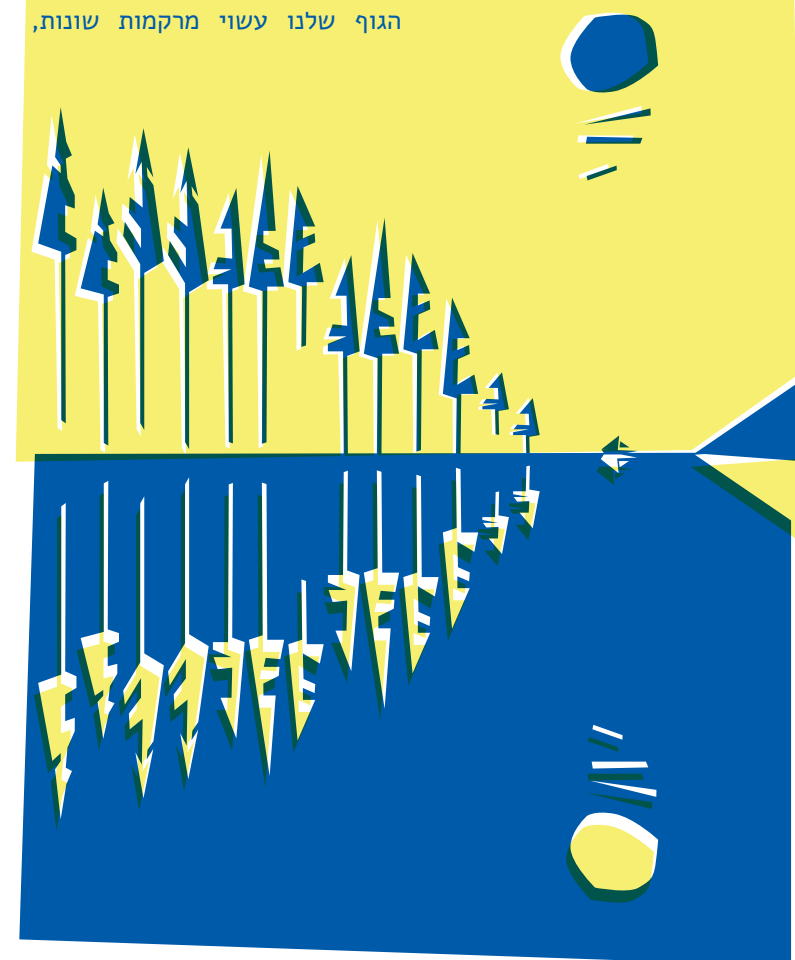
אני מאמין
כי המחשבה
הדואלית שייכת
לעבר – ועדיין
לחלק מן ההווה
שלנו – והאחדות
שייכת לעתידנו.

ההודית, בספר שנקרא "בהגוד גיטה", מציגה לוחם צעיר הנושא את השם ארג'ונה - אב הטיפוס של האנושות - נלחם עם צבא של "פאנדוואס" - המעלות - נגד אינספור "קוראוואס" - או החולשות האנושיות.

מעניין לציין כי המעלות, ה"פאנדוואס", הם חמישה אחים - בני פאנדו - המייצגים יחדיו את "העיקרון החמישי" של הקיום האנושי, על פי אותה הפילוסופיה העתיקה. כעת

נסביר רק שעיקרון זה נקרא "מאנאס" (Manas), מילה המכילה בתוכה את המילה "אדם" (Man), והוא מסמל את האדם כפי שהוא - או כפי שהוא בפוטנציאל. מאנאס היא רק עוד דרך אחת להשתמש במוח שלנו. מאנאס לא מוחק את ההבדלים ואת השוני, הוא רואה את כל החלקים כזהות וכאחדות רחבה, כאשר לכל חלק יש תפקיד משלו לשחק.

בואו נבחן לדוגמה את גוף האדם. כל אחד מאיתנו הוא "אחדות", אבל הגוף שלנו עשוי מרקמות שונות,

אני מאמין שכל אדם יכול למצוא את האנושיות שבתוכו, אבל הבנה שלה, או הסכמה איתה, אינן מספיקות. יש צורך לחיות אנושיות. לעשות אנושיות. להיות אנושיות.

צורות שונות, נזולים ואיברים. כל אחד מהם שומר על הייחוד שלו, אבל אנחנו עצמנו אחדות, שאיננה סך כל מרכיביה - אלא היא התוצאה שלהם. זו הזהות שלנו, ה"אגו" שלנו, העצמי שלנו. ניסיון לפצל אותו יגרום למחלה, כמו סכיזופרניה או פיצול אישיות.

בהתחשב בדוגמה זו, הייתי אומר כי גלובליזציה פירושה שכל חלק, כל איבר, יחלוק את הייחודיות שלו עם האחרים. אם הגוף שלנו היה עולם גלובלי, אז לא רק השכל, אלא גם הלב או הריאות ינסו לחשוב, והבטן תרצה לפעום כמו הלב. מובן שבצורה זו הגוף יתרסק.

אותו הדבר יתרחש גם במודל ה"בדלני", שבו הלב ישמור את הפעילות שלו עבור עצמו בלבד ולא ישתף עבודה זו עם שאר הגוף... שוב, הכול יתרסק.

המודל החי היחיד הוא זה שבו כל החלקים מבינים כי הם שייכים לאחדות אחת. הם ודאי לא יכולים להיות מודעים לחלוטין לכל המאפיינים המדויקים של הזהות העליונה הזו, אבל הם יכולים לקבל אותה, ולמצוא את הסיבות שלהם להיות שייכים.

ובכן, אותו הדבר מתרחש עם האנושות. עבורנו, האחדות הזו נקראת האנושות, ואנחנו - בני אדם ומדינות, כל הדתות וכל האידאולוגיות - הם חלקים של אותה האנושות. תאורטית כן, קל להבין זאת. אבל האם אנחנו מזדהים עם האנושות? האם אנחנו באמת, באופן מודע, חלק ממנה? אני חושב שלא... רחוק מכך.

רק כאשר נוכל למקם את השורש של הזהות שלנו באנושות כולה, נהיה

"אחד". וכך, בין אם מערביים או מזרחיים, חילונים או דתיים, יהודים, בודהיסטים או מוסלמים, צרפתים, ישראלים או יפנים... כולנו "נמלא את התפקיד שלנו", אבל נמלא אותו בידיעה שאנחנו שייכים לאותה אנושות ייחודית. שאנו עומדים יחד, באחדות.

זה כמובן דורש מאמץ, הקרבת האינטרס המידי והאישי לטובת האנושות כולה... אבל אם ניקח בחשבון כי "האנושות היא אנחנו", אז הקרבן לא יראה גדול כל כך. אחרי הכול, אנחנו נמשיך לפעול עבור התועלת שלנו עצמנו.

זוהי לדעתי הדרך אל העתיד. זו הסיבה שאמרתי שהעבר צריך להישאר בעבר, ושאנחנו צריכים להתרכז בעתיד, לעורר את האנושיות שבתוכנו.

האם זה אפשרי? אני מאמין שכן. במהלך יותר מ-30 שנה שבמהלכן הובלתי את בית הספר לפילוסופיה של אקרופוליס החדשה בישראל, וכמעט 40 שנה של צעידה בנתיב של הפילוסופיה הקלאסית, הייתה לי ההזדמנות לראות אנשים רבים, צעירים וגם לא צעירים כל כך, ההולכים בדרך זו ומגיעים למצב חדש של זהות. אני מאמין שכל אדם יכול למצוא את האנושיות שבתוכו, אבל הבנה שלה, או הסכמה איתה, אינן מספיקות. יש צורך לחיות אנושיות. לעשות אנושיות. להיות אנושיות.

אני מאמין שזו המהפכה הנחוצה ביותר במצב של האנושות כיום, ואני מזמין את כולם להעז להצטרף אליה. ■

כילוסופיה

א ע נ

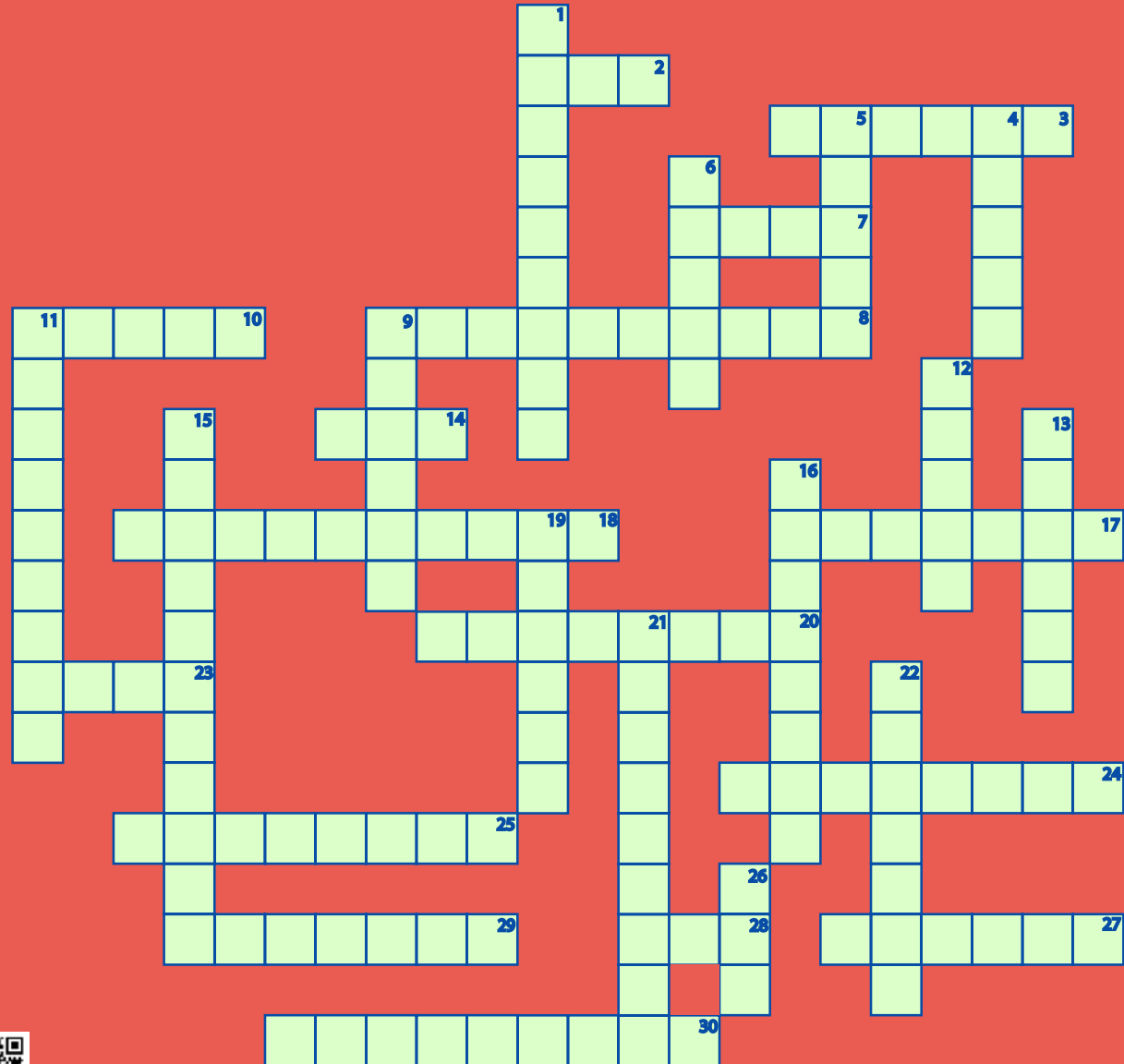
מאונך

1. גדול הפילוסופים של סין, השמיע את המושג "איש המעלה"
4. פרח בעל סמליות מרכזית בהינדואיזם ובבודהיזם, גדל בתוך הבוץ אך לא מוכתם בו
5. פעולה או מעשה בסנסקריט, סיבה ותוצאה
6. סיפור עם ביוונית
9. סמל יהודי שהיה חרוט על מגניהם של לוחמיו של דוד המלך
11. סידרת מבנים גיאומטריים מתקופת מצרים העתיקה, שימשו ככל הנראה בטקסי קבורה (עם ה' הידיעה)
12. בנם של איזיס ואוזיריס במיתולוגיה המצרית
13. אסטרונום, פיסיקאי ופילוסוף איטלקי, מהמאה ה-16 לספירה
15. מדינה בעמק נהר הנילוס החל מהאלף השלישית לפנה"ס
16. ספר טיבטי העוסק במוות ומה שאחריו
19. מגדולי הפילוסופים היוונים, תלמידו של סוקרטס
21. העיר העליונה ביוון, בית ספר לפילוסופיה בדרך חיים
22. אל הים במיתולוגיה היוונית
26. מן המשורות הבולטות בשירה העברית הקלאסית המחדשת

מאוזן

2. אבי הנצרות
3. מייסדת האגודה התאוסופית, נולדה ברוסיה ולמדה בטיבט
7. מגדולי המשוררים הסופיים, חי במאה ה-13 לספירה
8. צורת כתב מצרית עתיקה המשלבת סמלים וסימנים אלפאבטיים
10. "המואר", שם תואר נפוץ לאבי הבודהיזם
14. סמל החיים מהמיתולוגיה המצרית, דמוי צלב
17. כינוי לאדם האוהב את החכמה
18. אחת המשורות המפורסמות בעת החדשה, בלת פרס ישראל לספרות
20. כינוי למנהיגה הפוליטי והרוחני של טיבט (עם ה' הידיעה)
23. ארץ המקור של ההינדואיזם
24. מחזאי ומשורר אנגלי שנודע, בין היתר, בזכות המחזה "האמלט"
25. "שלטון העם", שיטת ממשל שמקורה ביוון
27. ספר הקשור באקזיסטנציאליזם: האדם מחפש -----
28. כינוי למנהיגים הרוחניים וההלכתיים של עם ישראל מהמאה ה-3 לפנה"ס
29. מילה ביוונית, תורה פילוסופית העוסקת ביופי
30. אזור המשתרע בין הפרת והחידקל, מקור התרבות השומרית

תשובות באתר אקרופוליס החדשה:
www.bit.ly/2kVlf6l

ערכו:
רעות פרידמן
אסף עטיה

נרית קרמר

איור: ענבל בורד

מעניין לחשוב
על עצמנו,
שבעודנו חיים,
ננסה "להשיל
את הבגד" של
אישיותנו, כדי
להגיע לבהירות
רבה יותר באשר
למעלות שאנו
מתרגלים בחיינו.

להשיל את קליפות האישיות

אישיותנו היא כקליפה המסתירה איכויות פנימיות ייחודיות. תרבויות עתיקות ופילוסופים מלמדים אותנו איך להסיר את המסיכה ולהתחבר אל טבענו האמתי.

באותה עת. פתאום התבהר לי שאבי תרגל אהבה, לא אהבה מושלמת, אבל אמיתית, טבעית ונדיבה. מעניין לחשוב על עצמנו, שבעודנו חיים, ננסה "להשיל את הבגד" של אישיותנו, כדי להגיע לבהירות רבה יותר באשר למעלות שאנו מתרגלים בחיינו. אין מדובר בהכרח במעלות שרכשנו במלואן, אלא באלו שאנו שואפים אליהן. אם נקדיש זמן-מה להרהר בחוויות חיינו, אולי נמצא שקיימים בהן כמה נושאים חשובים שמלווים אותנו. ייתכן שהמעלות הן אלה המניעות אותנו לפעולה, ושדרךן אנו יכולים להבין מדוע אנו עושים את מה שאנו עושים, ולמה בדרך אחת ולא אחרת. הן גם יכולות להיות חלק מהיעדים שאנו רוצים להשיג באמצעות המעשים שלנו. כיצד נוכל להשיג בהירות רבה יותר באשר לטבענו האמתי ולמעלות שלנו?

אני זוכרת שכאשר אבי היקר הלך לעולמו, נסעתי למקום הולדתי כדי להשתתף בטקס הלוויה ולבלות זמן יקר עם המשפחה והחברים שבאו לנחם אותנו. אנשים רבים הגיעו וחלקו איתנו את החוויות החיוביות שחוו עם אבי ואת זיכרונותיהם הטובים ממנו. הם גם שיתפו בסיפורים אישיים על אבדן יקיריהם והקרובים אליהם. חברה טובה שיתפה אותי, שלפני שנים רבות, כשאביה נפטר, היא חשה שאישיותו של אביה הוסרה מעליו, כמו הייתה בגד. לפתע היא נותרה עם תחושה חזקה של הנוכחות הבלתי-פיסית שלו, והדרך הטובה ביותר שבה הייתה יכולה לתאר את הנוכחות המופשטת הזו, היא שזו הייתה תמציתו. כעת, היא יכולה לראות בבירור את המעלה שהוא תרגל לאורך חייו. חשתי שתיאורה מדויק כל כך ומהדהד עם מה שחוויתי אני

הבה נתבונן בנושא מבעד לעיניהם של כמה תרבויות ופילוסופים, בתקווה שנוכל להתחבר אליהם או לקבל השראה מאחד מהם במסע שלנו...

בודהיזם טיבטי- חשוף את היהלום הפנימי שלך

על פי החכמה הטיבטית העתיקה, כולנו דמויי יהלום. אנו טהורים ובעלי איכויות נעלות באופן טבעי, אך מרגע הגיענו לעולם, היהלומים שלנו החלו להתכסות באבק. בחיי היום-יום שלנו אנו יכולים לצבור אבק נוסף, ומנגד, ביכולתנו לנער את האבק ולחשוף את המעלות הזוהרות של היהלום, באמצעות תרגול רוחני יום-יומי.

אימוץ תכונותיהם של לוחמים, למען קבלת השראה והדרכה.

בעולם העתיק תרגלו המנהיגים והלוחמים של החברה לימודים מיוחדים, שאפשרו להם למלא את תפקידם בשירות החברה. לימודים אלה הציגו רשימה של מעלות שאותן הם היו צריכים לפתח בתוכם, כדי להשיג סמכות וכוח פנימי לקראת מילוי תפקידם החברתי. מעניין לחשוב על מנהיגים ולוחמים אלה, הנלחמים לא רק את המלחמה הפיסית בשדה הקרב, אלא גם נלחמים למען החברה. למשל- מחנכים, אמנים, פוליטיקאים, עובדים סוציאליים, מנהלים, מדענים, מנהיגי דת, וכן תפקידים נוספים אשר מהותם היא עשיית טוב, סיוע בצמיחתם של אחרים וטיפול ערכים בחברה. למעשה, להיות מנהיג או לוחם

משמעו לתרגל וללמוד מהות פנימית, וכולנו יכולים לתרגל זאת. אנו יכולים למצוא רשימה של מעלות המשמשות חלק מהקווים המנחים לדרכם של לוחמים/אבירים מתרבויות שונות. למשל, לאבירים, כמו ללוחמים הסמוראים, הייתה רשימת מעלות שאותן תרגלו, באמצעות חוויותיהם היום-יומיות ודרך הקרבת והמבחנים הגדולים שעברו.

ברשימות שונות

של מעלות אבירים נמצאו, בין היתר, תקווה, צדק, זהירות נבונה, אהבה, עצמה, ענווה, דרך ארץ, אמת, הקרבה, כבוד, הכרת תודה ועוד. בין המידות הטובות הרשמיות של בושידו, קוד ההתנהגות של הסמוראים, נוכל למצוא צדק, אומץ, חסד, כבוד, יושרה, הוקרה ונאמנות.

המעלה בדרך אל האושר

לדברי אריסטו, האושר אינו מוענק לבני האדם על ידי האלים, אלא מושג על ידי תרגול המעלה במשך תקופה ניכרת של חניכות. איזו מעלה תביא עמה את האושר? מאחר שאושר קשור קשר ישיר לצורה המושלמת ביותר של המעלה, עלינו לחקור את המעלה. עבור היוונים, המעלה הייתה שווה-ערך להצטיינות. איש המעלה

קודם, נוכל לפתח את המעלות ולחקור אותן. באקרופוליס החדשה שואפים לטפח אחווה בין בני האדם, באמצעות התכניות והקורסים השונים שמתקיימים במסגרתה. אני מאמינה שהכלים שלנו להשגת אחווה הם המעלות שלנו.

בבתי הספר שלנו אנו מבקשים ללמוד ולבטא את הטוב ביותר שבתוכנו, את המעלות שלנו, את העצמה הייחודית והמיוחדת שלנו- לא רק למען ההתפתחות הפנימית שלנו, אלא לטובת אחרים, על מנת שנוכל לשרת את סביבתנו ולהשפיע עליה ועל החברה שלנו בדרך הטובה ביותר שנוכל, בהתאם ליכולותינו הצנועות. ■

*נירית קרמר לומדת ומלמדת בסניף אקרופוליס החדשה בהודו-דרום המאמר נכתב במקור בשפה האנגלית

מגבירים את האור - מתנדבי אקרופוליס החדשה מאירים בתי קשישים בראשון לציון

בהשראת חג האור, ובעיצומם של ימי החורף הקרים, יצאו מתנדבי אקרופוליס החדשה לבתי קשישים ברחבי העיר ראשון לציון, והתקינו בביתם מנורות לד חסכוניות. המתנדבים הגיעו לבתי הקשישים, יחד עם נציגי רווחה, ובני נוער שהשתתפו, כולם עם רוח נדיבה ושמחה, והאירו את בתיהם בשיחה, בתשומת לב וביעילות.

פעולה סמלית זו אפשרה לכל המשתתפים, דיירים ומתנדבים כאחד, להרגיש תחושה של משמעות, תשומת לב, חום אנושי, נדיבות וסיפוק.

הדיירים, אשר לרוב אינם זוכים לתשומת הלב ולכבוד הראוי להם ביום-יום, היו הפעם במרכז הבמה. הם פתחו בפנינו את בתיהם ולבם ואפשרו לנו לחוות מפגש אנושי מרגש.

מהו הכוח המניע
אותנו?
למה אני עושה
את מה שבחיתי
לעשות?

אז שאלתי אותם מהי משמעותן של רוחה ורוח עבד, כיצד הן מתבטאות ביום-יום שלהם וכיצד הן משפיעות על איכות חייהם?

אחרי גלגולי עיניים, מבטי לגלוג, אמירות ציניות על "חפירות", וההעדפה הגורפת לדבר על מה שהיה אתמול בטלויזיה או משהו "בוער" בחדשות - חלק קטן מהאנשים החל לענות לי ברצינות, וחלקם אפילו עם ניצוץ בעיניים... הייתה לי תחושה שאותם אנשים דווקא מודים לי במבטם.

כמה מהם השיבו באותנטיות כנה ואמיצה, שהמכנה האנושי הרחב ביותר שניתן להצביע עליו לאורך ההיסטוריה הוא הצורך האנושי בביטחון ובשליטה. מדובר במדרג שבין הצורך הבסיסי והטבעי של האדם לביטחון על מנת לשרוד, להימנע מסכנות. מכאב. מחולי. מעוני. לכולנו צורך בביטחון פיסי, רגשי ומנטלי, ושסביבתנו הקרובה וקהילתנו יהיו עבורנו עוגן ומרחב בטוח להתפתחות תקינה, על מנת שבסוף כולנו נממש את הפוטנציאל שלנו ולהיות מאושרים.

נשמע מוכר?

הסכמתי עם הדברים, אך הוספתי להקשות. "נו, ועבורכם זה מספיק, האם אתם מאושרים?".

בשלב זה איבדתי עוד חלק מהאנשים ששקו, ועוד שניים שלושה אנשים פרשו מהחדר. "לרובנו יש אוכל, בית, מכונית, סוג של תואר - לרובנו אפילו מתקדם ומשמעותי. רובנו עוסקים

שאלה זו מטרידה אותי מנעוריי, בעת שחיפשתי את דרכי בעולם כאוטי ושאלתי שאלות על זהות וסדר. במובן מסוים אותה שאלה עדיין מתחדשת בתוכי, ואני מוצאת לה תשובות משתנות.

אני נוהגת להרהר בדברים מסוג זה מסיבה שאינה ברורה לי עד תום, ואף נוהגת להעלות את הנושא בפורומים גדולים יותר, אולי מתוך משאלה פנימית לזמן לחקירה משותפת מעגלים שונים בחיי. הקרובים אליי, ובהם בעלי הילד, מכריי, חבריי לעבודה, משפחתי ושכניי, קוראים לי "החופרת", אך זהו דחף שבוער בי וקורא לי לא להשאיר את הדברים סתומים או בלתי-מובנים, אלא לעצור ולשאול, להרהר. לא פעם, לרוב בשאדם יקר לנו מסתלק לעולמו, אנו נפגשים עם ההצעה הקיומית הזו-לדעת מאין באנו ולכן אנחנו שבים, ובפני מי אנחנו נותנים את הדין. אז אולי כן ראוי להיזכר בכך מדי פעם, ולא רק כשאנחנו מחזירים ציוד... כי אולי עוד נוכל לזכות ולתקן.

הפעם רציתי להעלות את סוגיית הרווחה, הרוח ומה שבניהן. עמיתי העובדים הסוציאליים הם אנשים הגונים, נדיבים, בעלי אינטליגנציה רגשית מפותחת ויכולת אמפתית, שהקדישו את חייהם ורווחתם האישית והמשפחתית למען הזולת. מדובר בעבודה בתנאים מורכבים של מתן שירות מכל הלב לאוכלוסיות המוחלשות, תוך חשיפה למצוקות הגדולות ביותר. אלו הם אנשים יקרים, הבוחרים פעם אחר פעם להאמין בטוב ולהילחם למענו.

מה בין רוחה ורוח נקודה למחשבה...

רעות פרידמן

מהי רוחה ואיך משיגים אותה? האם יש סוף או יעד ספציפי שכולנו אמורים לשאוף אליו? האם הביטוי "לרווחה" הוא גשמי בלבד? האם ניתן לשאוף לרוח בעולם מטריאליסטי?

צילום: פייר פאולין
www.photos-art.org

**האם אני זוכרת
את זה בעצמי,
או שמנהל הבנק
שלי, הבוס שלי
או המסגרת
המשפחתית
שלי הם אלו
שמגדירים זאת
עבורי?**

בנדיבות לאחר (כולנו, כאמור, עובדים סוציאליים), מקדישים את החיים למשפחתם ומחנכים את הדור הבא לטוב ולצודק. מפתחים אפילו תחביב, עוסקים בספורט, משתדלים לאכול בריא, נוסעים לעתים לחו"ל, אז - הייתם מגדירים עצמכם חיים ברווחה? האם אתם מאושרים?"

כאן כבר החלו לעלות הטונים, ולצידם השתיקה הרועמת. המתח הפך מסמוי לגלוי. בהינף יד שהתרוממה לעברי נאמר לי, "מה את רוצה? לא הכול תלוי בנו. אנחנו חיים בארץ אוכלת יושביה - מבית ומחוץ. יש תהליכים של גלובליזציה, שחיתות, פליטים, אלימות ומלחמות, משברים כלכליים - יש דברים חשובים יותר להתעסק איתם. צריך לשרוד. החזק שורד. במצבנו היום צריך להגיד תודה על מה שיש. זה מספיק טוב לחיות את החיים בשקט, בפינה הקטנה שלנו, הכי טוב שאני מבין ושאפשר, ולקוות לטוב. אל תהי נאיבית!!"

לאמירות אלה נוסף ציווי, "לא חכמה לחיות רק בעולם נאיבי ואוטופי - צריך להיות מחוברים לאדמה ולא לחיות בעננים. זה יהיה הסוף שלנו. צריך להתעורר".

בעודי מזכירה לעצמי שאני זו שהביאה את זה על עצמה, ושמה שעולה זה כאב ולא מתקפה אישית, עלה קול נוסף ואחר:

"הכול תלוי באופן שבו מגדירים אושר. מה היא בדיוק רוחה? לאחד זה אומר מים, אורז וקורת גג (במזרח), ובשביל האחר זה אומר לנסוע לחו"ל פעם בשנה, לחיות בבית פרטי, לגדל כלב ולהחזיק בשני

רכבים. כשיש רווחה פשוט מרגישים את זה. זה אינדיבידואלי, יחסי. ולא בר-השוואה. האם יש אמת אחת? והקשר לרוח - זה כבר גדול עליי... למי יש זמן? אלה מותרות". כך נקבע וכמו נסגר הדיון.

אף על פי שקולי היה חנוק והמעמד מעט מערער, הבנתי שנגעתי בלב הדברים, אולי בסוגיה שאינה מרפה מעמיתי למקצוע, ואולי גם מבני אדם בכלל. בחדר עמדה שתיקה רועמת ומבטים ספורים נישאו לעברי. חשתי שעליי לשקול בכובד ראש את דבריי. ולפתע מצאתי את עצמי פותחת במונולוג של כמה דקות, שבו חלקתי מעומק הלב את מה שלמדתי מניסיוני האישי. באהבה אותנטית ולא מהתנשאות הצעתי צורת מחשבה אחרת.

"ראשית אני מתנצלת אם השאלה פגעה או גרמה לאי נוחות לחלק מהמשתתפים. מטרתי לא הייתה לטלטל או להכעיס, אלא להתבטא ולשתף במה שבאמת מעסיק אותי, דווקא מתוך כבוד ורצון למצוא מכנה משותף. מעבר לצד הנגלה של העבודה, מה שבעיניי עומד בבסיס היא בעצם השאלה, מהו הכוח המניע אותנו? מהי השקפת העולם שדרכה אני יוצאת לעולם? למה אני עושה את מה שבחרתי לעשות? האם יש הגדרה ספציפית, ואולי זהו משהו ערכי, עדין, נסתר? האם - גם בפן המקצועי - אני נמדדת על פי הרווחה הפיסית, הכלכלית, הרגשית של מטופליי?, או האם זכרתי שגם הם בני אדם המחפשים משמעות? האם אני זוכרת את זה בעצמי, או שמנהל

האדם וממנו יוצאים לרווחה, לאושר, לעצמאות?"

התמתנתי תוך כדי דיבור... "אז בקשר שבין רווחה ורוח, כשאני מסתכלת סביב, לי מציק שהמסלול השתנה. במפת הדרכים האנושית כולנו מחשבים מסלול מחדש כאשר היעד לא ברור, כי אנחנו מטילים ספק ברוח ומשקיעים את מרב חיינו בחיפוש אחר הרווחה. עם יד על הלב, האם לא הרחקנו לכת? האם לא שכחנו בעבור מה?"

**הרווחה עבורי,
ומכאן כל
בחירותיי, היא
הצעה מהפכנית-
לעצום עיניים
ובכל יום
להתחבר
למסלול מחדש,
ב'ווייז' הפנימי,
ולכתוב 'רוח' או
'אמת'.**

"הרווחה עבורי, ומכאן כל בחירותיי, היא הצעה מהפכנית - לעצום עיניים ובכל יום להתחבר למסלול מחדש, ב'ווייז' הפנימי, ולכתוב 'רוח' או 'אמת'. הדרך לשם מפותלת ומסוכנת וחסרים אנשים שיורו על כיוון ברור היכן ללכת. ועם זאת, אם מעזים לבדוק יש גם כאלו שכן מצאו. ואני, למשל, כן מאושרת".

בסוף המונולוג נותרו רק שני אנשים איתי בחדר שאישרו לי שאני צודקת, אבל... התהליך היה מזכך ומשמעותי, כי בין העיקר לטפל, בין הצורה למהות, בין הסיבה לתוצאה של כל מה שאני עושה - התחדדה עבורי המשמעות.

ועוד שיתוף אחד קטן. לא מזמן שאלו אותי בעת שחגגתי את יום הולדתי ה-40, האם אני לא במשבר או בדיכאון - כמתבקש בימינו אנו... ועניתי שלמרות הקושי, הנסיבות וכל הרע - החיים יפים. לא הייתי אומרת זאת אם הייתי שקועה עמוק רק בעולם הרווחה. נקודה למחשבה... ■

הבנק שלי, הבוס שלי או המסגרת המשפחתית שלי הם אלו שמגדירים זאת עבורי? האם כאן ביום-יום, מול המפגש האנושי הקשה ולעתים הקיצוני, אנחנו בכלל פנויים לעצור ולחשוב על כך? מתי בדיוק אנחנו עסוקים בשאלה הזו ובפני מי אנחנו נותנים את הדין?"

בקול חלש התוודיתי. "תמיד הייתי אדם של אנשים. סבלתי מזה. חשתי את הכאב והסבל האנושי ובחרתי לפעול על מנת לצמצמו. אך עם השנים אני מבינה כי הסבל הוא לא רק היעדר השפע, אלא הוא ההתרוקנות מערכים, מתקווה, מאהבה, ומאופטימיות בעבור כולנו. אני מביטה מסביב, וגם מי שיש לו הכול, הרבה פעמים שקוע בתוך הרגל, בתוך שגרה, עובד 'על אוטומט', משקיע מעצמו ברוב שעותיו וברוב חיוניותו למען רווחה רגעית, זמנית וחולפת. ריפוי מחלות קשות, כמו עוני, תחלואה, התמכרויות, אלימות - הוא ברור מאליו (בכך אנו משקיעים את מרב משאבינו), אבל מה עם מיגור השנאה כלפי האחר (בדרום העיר או זה שדנו אחרת משלנו)? האם הפעולה למען מיגור העבדות, חוסר האתיקה והניצול בעולם המודרני הפכה למותרות?"

"איך מחזקים את השורש כדי שהעץ יפרח? אילו כלים ואיזו דוגמא אנחנו מעבירים הלאה? מה ילדינו קולטים מבחירותינו מבעד למילים? ובכלל - נסחפתי מעט - למה על זה אין ישיבות צוות? למה ויתרנו על השורש המשותף של כולנו - הרוח - זה המחבר את כולנו, כלל בני

עידן צ'רני

צילום:
איתי בן שושן
עטיפת הספר:
אודי בילו

הממליץ –

עידן צ'רני, תלמיד
ומורה באקדמיה
החדשה, מנהל סניף
ת"א, חוקר ומרצה על
חכמת המזרח.

ספר טוב הכל טוב | קרמה יוגה

על-ידי שליטה בטבע החיצוני והפנימי". כלומר לאדם יש ייעוד מסוים שקשור לגילוי מהותו העמוקה והביטוי שלה בעולם, וגילוי זה נעשה דרך מסע פיתוח ההכרה.

בתרבויות העתיקות, שחיפשו אחר החכמה ועזרו לאדם להכיר את הפוטנציאל שלו ולהגשים אותו, נהגו ללמד שהדרך הרוחנית של התפתחות ההכרה עוברת דרך שתי תורות – תורת העין (הידע) ותורת הלב (החווייה).

ההכרה היא מעין ציפור בעלת שתי כנפיים, האחת היא הידע והשנייה – החוויה.

הציפור אינה יכולה להתרומם ולעוף באמצעות כנף אחת בלבד; ידע בלבד הוא "יבש" מדי, ואילו חוויה לבדה משמעה חוסר כיוון. בשני המקרים הציפור תסתחרר ותיפול לקרקע.

השילוב הנכון והמאוזן בין הידע לחוויה מאפשר לציפור להפעיל את שתי כנפיה ולהתרומם לשחקים, כלומר להרים את ההכרה מעלה.

ויוקאנדה בספרו "קרמה יוגה"

בסוף המאה ה-19 הגיע סוואמי ויוקאנדה למערב, בשליחות מורו שרי ראמאקרישנה פאראמאמסה (1836-1886).

זו הייתה הפעם הראשונה שבה ניתנה האפשרות לאנשים במערב להציץ לתוך עולמם הרוחני של היוגים והרישים הדגולים. הרצאותיו על רזי שיטות היוגה הותירו רושם עמוק אצל שומעיו, ומאז החלה הפצת היוגה במערב.

מהי הדרך הנכונה לפעול בעולם שלנו? האם ניתן לפעול ללא אנוכיות, ללא ציפייה לפירות? ללא היצמדות? כיצד נחבר את החובות היום-יומיות שלנו לייעודנו? כיצד נהפוך כל רגע בחיינו להגשמה?

סוואמי ויוקאנדה בספרו "קרמה יוגה" רומז שהתשובות לשאלות הללו קשורות להבנה של תכלית חיינו, והוא מכוון אותנו לכך שתכליתנו בעולם קשורה בהכרה, ולא בעונג!

"כל נשמה היא אלוהית במהותה. המטרה היא לגלם אלוהות זו בתוכנו,

מנסה לתת לנו כלים והכוונות כיצד לעבוד נכון עם תורת הלב. קרמה משמעה פעולה ויוגה משמעה אחדות, לכן הקרמה יוגה היא אחדות המעשה, היא מלמדת אותנו מהו המעשה הנכון התואם את ייעודנו ומקדם את פיתוח הכרתינו. היא מלמדת אותנו כיצד יש לחבר בצורה נכונה את הרוח והחומר בחיינו וכיצד אפשר לשלב את העבודה החיצונית עם העבודה הפנימית. הקרמה יוגה עוסקת בעורות הכוחות הרוחניים הרדומים בנפש האדם, דרך עשייה ועבודה. המאפיין העיקרי של תרגול הקרמה הוא היכולת ליישם אותה בכל נסיבות החיים.

סוואמי ויוקאנדה ניחן בכישרון יוצא דופן להסביר במילים את מה שנמצא מעבר למילים. בבהירות ובחדות הוא מוליך אותנו בשביל, השוזר את תורת העין ותורת הלב בדרך לחכמה. הוא נותן לנו כלים מעשיים והכוונות מדויקות כיצד ליישם את הידע הרוחני בחיי היום-יום שלנו, כיצד לחבר את ההבנה לחיים וכיצד לחיות באמת.

"זה המוצא בבדידות ובשקט הגדולים ביותר את הפעילות האינטנסיבית, ובתוך הפעילות האינטנסיבית את השקט והבדידות של המדבר – אדם זה גילה את סוד השליטה והגיע לשליטה עצמית.

כשהוא הולך בתוך עיר סואנת – הכרתו שקטה כאילו שהם במערה מבודדת ומנותקת מכל רעש, אך הוא פועל באינטנסיביות כל הזמן.

זהו הרעיון של קרמה יוגה. אם הגעת לזה – למדת את סוד הפעולה". ■

הנושאים הנלמדים בקורס "פילוסופיה כדרך חיים"

9. צורות ממשל שונות
מהמלך – כהן ועד לאנרכיה, הצורות השונות
לארגון המדינה והחברה המסורתית מול החברה
המודרנית. לידתה של הדמוקרטיה ביוון העתיקה
ומאפייניה הפילוסופיים.

10. הדרך למסתורין
התפקידים המסורתיים בחברות עתיקות – ילדות,
בגרות וזקנה. הדרך למסתורין: חניכות שבטית,
מיסטית ומאגית. המסתורין כהליך חינוך שלם.

11. דיאלוג פילוסופי
דיאלוג בנוסח יוון העתיקה, והתנסות משותפת
ב"קרמה יוגה", שילוב של "תורת העין והלב".

12. כשמיתולוגיה והיסטוריה נפגשות
ההיסטוריה כזיכרון העבר והמיתולוגיה ככלי
המעניק לה משמעות וכיוון.

13. הסוד של הסמלים
הסמלים מאפשרים את הקשר לרעיונות מופשטים.
דוגמא: עץ החיים בקבלה, הנו עץ של סמלים
המבטאים רמות שונות באדם וביקום. באמצעותו
ניתן ללמוד על תהליך הבריאה של האדם והעולם.

14. גלגל החיים
היוגות ההודיות, המעבר לעידן הדלי, האם הוא
יוביל לרנסאנס רוחני? מה ניתן לצפות מה"עידן
החדש", ומה הוא לא יהיה.

15. ניצוץ התודעה באדם
מהו האדם באמת – המיתוס של פרומתאוס
ומשמעותו. מהו העתיד האנושי?

16. סיכום – איפה אנו ולאן ממשיכים?
סיכום הרעיונות המרכזיים והצצה אל לימודי
ההמשך, המציעים את הצעד הבא לשינוי.

במהלך הקורס יתקיים מפגש של שיחות אישיות
עם המשתתפים וסמינר תרגילים חוויתי.

הרצאות מבוא בבניסה חופשית!

פרטים על הקורס באתר: www.newacropolis.org.il

1. דע את עצמך

רמות ההכרה הקיימות באדם, על פי מורשת המזרח
והמערב. מה זמני ומה נצחי בתוכנו?

2. קארמה יוגה – המעשה הנכון

הדרך להשגת החופש לפי ה"בהגודגיטה" – ספר
החוכמה של הודו העתיקה וסיפורו המופלא של
ארג'ונה הלוחם. גלגולי נשמות, דהרמה, קארמה,
הצורך לזהות את המעשה הנכון והדרך להגשמתו.

3. בודהה והדרך לשחרור עצמי

ה"דהאמאפאדה" – תורתו של בודהה והאפשרות
המעשית להבחין בין מציאות לאשליה, ולהשתחרר
מהסבל.

4. לשמוע את "קול הדממה"

"קול הדממה" – ההוראות לצועדים בדרך על פי
הבודהיזם הטיבטי. כיצד להתכונן למסע רוחני
ולהתגבר על המכשולים הניצבים בדרך.

5. כלים לחיים – היום כמו בעולם העתיק

המושג "סדר" על פי כתביו של קונפוציוס.
הערך העליון וה"מעלה", כאמצעים להשגת האושר
על פי אריסטו. "מעאת" – מושג ה"צדק" ממצרים
העתיקה, כיצד לממש את הפוטנציאל ולהשפיע על
העולם.

6. האמן, המאוהב והפילוסוף – מי אתה?

שלוש הדרכים להתפתחות על פי פלוטינוס
והתנועה הכפולה של הנשמה. מושג האחריות
האינדיבידואלית בפילוסופיה של הסטואיקנים.

7. האור בקצה המערה

היציאה מחושך לאור ומבערות לחכמה, על-פי
מיתוס המערה של אפלטון. מיהו פילוסוף, מיהו
פוליטיקאי? מה תפקידם כיום?

8. צדק חברתי

הפוליטיקה כמדע העוסק בביטוי האתיקה בחברה.
תפיסת הצדק והחינוך של אפלטון והמחלוקת בינו
לבין אריסטו. מורשתו של פיתגורס – בית הספר
האחרון למסתורין במערב.

מועדי פתיחת קורס "פילוסופיה כדרך חיים" בסניפים:

באר שבע יום ד' 24/5/17

ירושלים יום ב' 5/6/17

כפר סבא יום ב' 6/3/17

כרמיאל יום ד' 15/3/17

קריות יום א' 28/5/17

ראשון לציון יום ד' 10/5/17

תל אביב יום א' 2/4/17

* כל ההרצאות מתקיימות בשעה 20:00

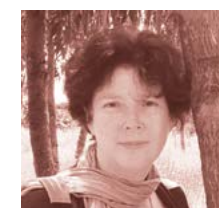
* כשבועיים לפני פתיחת הקורס מתקיימות הרצאות מבוא בבניסה חופשית. לפרטים פנו לסניף הקרוב אליכם.

אם אשכחך ירושלים

מבט פילוסופי על הפסוק המוכר מתהלים מכוון לחיפוש ירושלים שבלב המהות האנושית. איזו ירושלים אנו מבקשים שלא לשכוח? מה היא מסמלת עבורנו? ואיך אפשר להתקרב אל העיר העליונה הזו ולחוות את אחדותה?

ענת סלע

איור: ליה שוורץ

מהמקום הזה, שחש בגודל האתגר, ניסיתי לדבר על הסנטימנט הדתי-רוחני, שאינו נכס בלעדי של אף דת ושנמצא בשחיקה מתמשכת בכל הדתות. איך מבטאים את הדבר הזה? איך אפשר לעורר אותו בתהליכי חינוך? האם אפשר? האם חייבים להיות אורתודוקסים של דת מסוימת כדי לחוות אותו?

בעודי מהרהרת בכך נזכרתי בפסוק הידוע מתהילים, פרק קל"ז:

"אם אֶשְׁכַּח יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי, תִּדְבֹק לְשׁוֹנִי לְחִפּוֹי אִם לֹא אֶזְכְּרֶי, אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שִׁמְחָתִי."

אנשי חינוך אמיצים וטובים, יהודים וערבים, מגבשים תכנים ומסגרת לציון 50 שנה לאיחוד ירושלים במערכת החינוך. נושא לא פשוט, אם רוצים לעצב אותו מתוך אחדות על-מגזרית, על-דתית. תחת כל אבן שוכנים פצע וכאב. רבים שואפים להתרחק מהנושא הדתי. מדברים על תרבות, על אמנות, על שוק מחנה יהודה, על חוויה ירושלמית. נעשתה עבודה מקיפה מאוד ומעמיקה, ובכל זאת אני שואלת את עצמי, האם זו הייתה יכולה להיות תכנית על ברצלונה, למשל, או על כל מקום אחר? מה עושה את זה לתכנית על ירושלים המאוחדת (לכאורה)?

אם ירושלים היא
הנעלה ביותר
בכל אדם, ואם
האנושיות הנעלה
הזו תישכח, אז
עדיף שתדבק
לשוננו לחכו ושיד
ימינו תידום

פסוק זה מוכר לרובנו בעיקר מטקסי נישואין, שבהם הוא מקדים את רגע שבירת הכוס על ידי החתן.

הפעם איני רוצה להיכנס למשמעויות הטקס, אלא להישאר עם הפסוק עצמו ולהציע להתבונן בו בראייה פילוסופית:

אם ירושלים היא הנעלה ביותר בכל אדם, ואם האנושיות הנעלה הזו תישכח; כלומר אם אדם ידרדר לאנוכיות חיייתית (כפי שקורה לנו לעתים), אז עדיף שתדבק לשוננו לחכו (כלומר שישתוק ולא יוסיף מילים); ושיד ימינו (זו שיכולה להכות)

תידום; משום שעל ראש כל השמחות צריכה להיות שמחת המעלות שאותן כל אחד מאיתנו יכול לבטא, כאדם: נדיבות, הגינות, סובלנות וכדומה. מסר כזה הוא על-דתי, על-מגזרי, על-גיאוגרפי, ואותו, בעיניי, ירושלים מבטאת בכל אחד מהמקומות הקדושים שבה. את הרעיון הזה רציתי לתרום לדיון המרתק שהשתתפתי בו.

מותר להודות שזה נשמע קצת הזוי, קצת out of context... גם אני הבחנתי בכך, ולכן יש לי דוגמא ממשית לחלוק. סיפור פשוט ויומיומי שאני מקווה שיוכל להמחיש זאת.

אז – סיפור בתוך סיפור, והרי הסיפור.

צהרי יום סתווי בחדר ההמתנה של רופא משפחה. אני ממתנה לתורי, כאשר לחדר נכנס בבהילות אדם לבוש ג'ינס, חולצה לבנה מחויטת ועניבה. "שלמה נמצא?", הוא שואל את המזכירה הרפואית. "לא הוא כבר יצא", היא משיבה, ושואלת "משהו דחוף?". "כן", משיב האיש. "הוא יחזור בחמש וחצי", ממשיכה המזכירה. "מאוחר מדי", משיב האיש.

רגע של שקט בחדר, רגע של הרהור, ושאלה חדשה. "ארז נמצא?". "כן", היא משיבה. "הוא בחדר עם מטופל". "אני יכול להפריע לו רגע, נכון?", הוא שואל ולא מחכה לתשובה.

כמה נקישות על הדלת והוא פותח אותה מבלי לחכות לתשובה, נעלם פנימה לדקות ארוכות.

אני מנתחת בינתיים את המצב. אין ספק שהרופא מכיר אותו באופן אישי. אפילו באופן אישי במיוחד, שכן הוא לא המתין שהמטופל ייצא ולא שיאשרו לו לפתוח את הדלת באמצע בדיקה. יש כאן כנראה איזשהו מקרה בהול.... מעניין מהו.

האיש יוצא תוך שהוא מודה לרופא בקול רם, וניגש שוב למזכירה הרפואית. כעת הוא מנמיך את קולו, אך בחלל השקט אני שומעת היטב ללא מאמץ. "תגיע לכאן משפחה משכם", הוא מסביר, "עם ילד. וארז יקבל אותם". "יש להם ביטוח רפואי?", היא שואלת. הוא מחייך כמו שמע דבר שלחלוטין אינו קשור למצב. "או קיי, הבנתי", היא עונה, "אכניס אותם".

זאת ירושלים
המאוחדת
שאינה שייכת
רק לדתיים
או לחילוניים,
למוסלמים,
לנוצרים או
ליהודים. זו
העיר העליונה,
מקום משכן של
המעלות בתוך
כל אחד מאיתנו.

ברגע הזה אני מטפחת תקווה שהתור שלי יגיע כבר ושאוכל לצאת משם מהר, לפני שאראה ילד חולה שמגיע משכם לטיפול רפואי. תקווה זו נובעת מאנוכיות מסוימת – חשש מפני הכאב שארגיש על ילד קט שעושה דרך ארוכה כל כך כדי לראות רופא, וגם מאי נעימות על כך ששמעתי ושאיני יודעת משהו שנאמר בשקט, כמו סוג של סוד.

דקות אחדות אחר כך הם כבר נכנסים בטור. מוביל את הטור אדם אחר בג'ינס, חולצה מחויטת לבנה, עניבה בצבע יין וז'קט. אחריו צועד אבי המשפחה, סבו של הילד, אחריו אשתו, אחריה אישה צעירה שאני מתייגת ככלתו ובזרועותיה פעוט כבן שנתיים. מוביל הטור מדבר עם המזכירה, מוסר לה מסמכים וחוזר לשבת לצד המשפחה. הפעוט מתחיל לחקור את הסביבה ואמו בעקבותיו. אני מתבוננת שקטה, מקשיבה לשיח ומשחזרת בדמיוני את המהלך שיכול היה להוביל למפגש הזה, שמזכיר לי סצנה מאחד הסרטים של מל ברוקס: שחקני תפאורה אחת דוהרים על סוסיהם דרך התפאורה אל תוך אולם שבו מצלמים סרט אחר.

כעבור זמן-מה עוזב אותם מוביל הטור, והם נותרים להמתין. תורי מגיע ואני נכנסת.

בצאתי מן הרופא, ניגשת האם הצעירה למזכירה וממלמלת – "חמאם". "אני לא מבינה ערבית", אומרת המזכירה. "בית שימוש", אני מתרגמת, "היא שואלת היכן השירותים". "אההה, אין לנו כאן", משיבה המזכירה,

לעבור את הגבול -

מתנדבים שולחים תקווה לפליטים הסורים

בצל המשבר ההומניטארי בסוריה, מוצאים את עצמם עשרות אלפי פליטים חסרי כול, אבודים ומשוועים לעזרה, והעולם כמנהגו נוהג. באקדמיות החלטה החליטו להירתם למען הפליטים הסורים, ובשיתוף עם הנוער העובד והלומד וארגון דרור ישראל, גייסו מוצרים ותרומות.

לנוכח האיום של הקור הפיזי, האדישות הכללית והיעדר האמונה, עשרות אנשים תרמו ציוד חורף כולל מעילים, נעליים, שקי שינה ושמיכות, מתוך תקווה להמס את הכפור והנפרדות ולבטא את האחוה והשותפות.

עשרות ארגונים ממוינים יצאו לדרכם וחצו את הגבולות הפיזיים והגיעו אל הידיים הנכונות מהצד השני, ואנו זכינו לבטא ולו במעט את רוח האחוה האוניברסאלית.

יכולה לענות, ח'תק", אומרת לי אמי. "שתדעי". אני מאמצת בשמחה מילה פשוטה שיש בה כבוד וכוונה ועובר ממנה משהו של ערך, גם אם איני יודעת את משמעותה.

זה כל הסיפור, וסיפירתי אותו כדי לחזור לירושלים. אפשר להיות ציניים ולהעלות שאלות על הסמיו מן העין בסיפור זה, אך בדרך מסוימת, זאת ירושלים שאסור לנו לשכוח. העיר הפיזית, רבת העלילות, היא רק בבואה שלה. זאת ירושלים המאוחדת שאינה שייכת רק לדתיים או לחילוניים, למוסלמים, לנוצרים או ליהודים. זו העיר העליונה, מקום משכנ של המעלות בתוך כל אחד מאיתנו. אולי זו שלם המסתורית, שבה נפגשו אברם ומלכיצדק בערך ב-1,800 לפנה"ס (בראשית, י"ד), מפגש מכבד של שווים ומעריכים אלו את אלו.

בעיניי, רופא המשפחה זכר את ירושלים והעלה אותה על ראש שמחתו, כאשר הרחיב את הזמן והחלל המלאים וקלט בהם משפחה "זרה", ללא ביטוח רפואי וללא תור מוזמן מראש.

אז איך אפשר לעורר את הסנטימנט הזה? בתור התחלה - די יהיה אם כל אחד מאיתנו יהיה מסוגל להביט ולראות את מי שעומד מולו ולצידו מ"הר הבית" שבתוכו. די יהיה אם נדע כמה מלים שיכולות להתחיל שיח מכבד ושוויוני.

די יהיה אם נזכור שכולנו בני-חלוף, פגיעים ואנושיים, אבל שירושלים, כעיר עליונה בתוכנו, לנצח תשכון ובבלה המעלות. ■

"צריך ללכת....", והיא מראה בידה תנועה שנתפסת אולי כמו "בעדא-בעדא", אי שם בנפתולי המבוך של קומת המשרדים. האם מוותרת, אבל ממשיכה לנעוץ בי מבט של מי שידעת שהבנתי אותה לרגע, של מי שמוכנה להמתין להזדמנות שבה אוכל להבין אותה שוב. זה מרתק אותי. חוט מקשר בינה וביני מבלי שאני מסתכלת עליה.

אני מסיימת את השיחה עם המזכירה הרפואית ומרימה מבט. "את רוצה לבוא איתי לשירותים?", אני שואלת אותה בערבית. היא ידעה זאת כל הזמן והיא מהנהנת. יוצאת מהמרחב המוגן של המרפאה אל המבוך יחד איתי. הנה, אנו צועדות במבוך, שתי נשים, בקצב אחיד, נינוח. אני מאוד רוצה לשוחח איתה, אבל אין לי מילים. מה אשאל אותה? הגעתם מרחוק? אני יודעת שכן, ויודעת גם שלא הייתי אמורה לשמוע מהיכן. מה אשאל, האם הילד חולה? הוא לא נראה חולה והרופא הוא רופא משפחה, גם זה מסגיר את העובדה ששמעתי.

אני מביטה בעיניה ושולחת לה חיוך, אך פניה נותרות רציניות. אולי היא מודאגת. מיציתי את אוצר המלים הדל והמוגבל גם על ידי מה שלתחושת אפשרי ובלתי אפשרי לומר.

ליד השירותים אני מחווה בידי. כמעט שואלת אותה אם לחכות לה כדי להראות לה את הדרך חזרה, אבל אין לי מספיק מלים כדי לייצר את הרצף הזה. "ת'סלמי", היא אומרת לי ונכנסת.

"בפעם הבאה שיקרה לך דבר כזה את

האמת והסיפור

בתרבויות רבות בעולם השתמשו מורי חכמה בסיפורים כדי לאפשר לאנשים לקבל מראה על חייהם ולהתעורר למצבם הנוכחי האמיתי. וכך, מתוך התובנה שקיבלו מהסיפור, יוכלו לצאת למסע של שינוי פנימי.

גילת בן נתן

איור: ליה שוורץ

לעצמנו מונמכות לרגע... כי כדי לחוות את הקסם של הסיפור, אנחנו מוכנים לצאת מהמציאות המוכרת ולהאמין, למשל, בקיומן של חיות מדברות, ענף שנהפך למקל קוסמים, שינויי צורה ועוד. אנחנו יכולים לתפוס קו של היגיון אלטרנטיבי שיוציא אותנו מהמקום המוכר, ואולי יאפשר לנו לפגוש את עצמנו אחרת. לפעמים הסיפור ימשוך אותנו באמצעות אלמנט מסתורי כלשהו ואז יחשוף את הפתרון המפתיע (או שלא...) וישאיר אותנו בתוך חידה או המומים לרגע. לאלמנט הסיפור היה שימוש נוסף. מורים תמיד עודדו את אלו אשר חיפשו אמת ועצמאות, לחקור וליישם

מאותו יום איש לא דחה אותה או ברח ממנה, להיפך, כל האנשים קיבלו אותה בשמחה. ומאז האמת ממשיכה ללבוש את בגדי הסיפור, כי גילתה שהאמת חודרת טוב יותר ללב בעזרת סיפורים.

אם כן, התמסרות והקשבה עוזרות לפתוח את הלב, וכך הראש שלנו יכול מעט להירגע.

המחשבה והשיפוט הבלתי פוסקים, שאיתם אנחנו מנווטים בעולם, יוצאים רגע להפסקת מנוחה. במצב כזה נוכל פתאום לחוות דבר שאולי קשה להגיע אליו אחרת.

חומות ההגנה של התפיסות שבנינו

כך? "ענתה האמת: "רע לי ועצוב לי. כולם בורחים ממני ואין מי שיכניס אותי הביתה. בלילות אני קופאת מקור ובימים השמש יוקדת. אני כבר זקנה ואין לי כוח יותר". אמר לה הסיפור: "אחות, לא משום שאת זקנה לא אוהבים אותך, הרי גם אני זקן ועדיין אוהבים אותי מאוד. אגלה לך סוד; בני האדם אינם אוהבים דברים ישירים וגלויים, אלא מעט עטופים, מעניינים וצבעוניים. הנה, אתן לך כמה מבגדיי ותראי שאם תלבשי אותם, כל האנשים יאהבו אותך וירצו בחברתך". האמת קיבלה את הצעתו של הסיפור, ואכן,

סיפורים. כולנו אוהבים סיפורים. בהשראתם אנו צופים בסרטים בקולנוע, קוראים... אבל מה עוד יכול לתת לנו סיפור מלבד הנאה ועניין? תלוי בכוונה שמאחורי הסיפור. למעשה סיפורים הם כלי עצמתי מאוד לחדור פנימה לתוכנו. ספרו למישהו סיפור טוב והוא חוזר להיות קצת כמו ילד, שמקשיב מרותק, נכנס לעולם של הסיפור ושוכח הכול לרגע... זוכרים?

אז תשמעו סיפור:

פעם טייל לו הסיפור וראה את האמת הזקנה, יושבת לבדה, עצובה ומדוכאת. שאל הסיפור: "מה קרה, למה את מדוכאת כל

את היכולות שלהם. חלקם אף לא תמיד ידעו שיש להם כאלו.

כמה פעמים אנחנו מחכים שהחיים ייתנו לנו הזדמנויות, במקום ליזום אותן, ובאופן כללי מעדיפים להסתמך על האמונה שמגיע לנו לקבל "משהו" מהחיים ונשארים פסיביים. אם מורה רואה שאדם שמחפש כיוון נופל לפסיביות כזו, (שלו רוב מולידה התמרמרות וקושי), הוא יכול לעמת אותו עם טעותו באופן ישיר, או לגרום לו להכיר בה באמצעות סיפור. קל הרבה יותר לקבל את ההכוונה דרך סיפור מצחיק, מאשר לראות את הדברים כמו שהם.

הנה סיפור כזה, למשל:

אדם אחד ראה ביער שועל נכה, בלי רגליים. האיש התפלא כיצד השועל מצליח להתקיים, וכדי לפתור את החידה, החליט להסתתר ולצפות בו. כעבור זמן קצר הגיע נמר למקום עם בשר ציד, ואחרי שהנמר אכל ושבע, הוא השאיר את השאריות לשועל. למחרת שוב חזר הנמר והשאיר לשועל אוכל. חשב האיש לעצמו: "כל מה שאני צריך זה רק לשבת כאן ואלוהים כבר ידאג לשלוח לי אוכל, כמו לשועל". הוא ישב מתחת לעץ והתפלל, אבל הימים עברו ודבר לא קרה. האיש נהיה רזה וחלש, אבל התעקש והתמיד באמונתו. כשכבר היה מעולף כמעט, עבר שם מורה, והוא שאל את האיש כיצד הוא הגיע למצב הזה. האיש הסביר לו את שאירע, והתלונן שהאל שלח מזון לחיה עלובה, אבל הפקיר את האדם

התמסרות
והקשבה עוזרות
לפתוח את
הלב, וכך הראש
שלנו יכול
מעט להירגע.
המחשבה
והשיפוט הבלתי
פוסקים, שאיתם
אנחנו מנווטים
בעולם, יוצאים
רגע להפסקת
מנוחה

המסור לו. התבונן בו המורה ואמר: "מוטב היה שתקבל את הדוגמא של הנמר, מאשר שתחקה את השועל".

הסיפור נוגע באמת נוקבת, אבל בדרך עקיפין. הוא אינו מבייש את השומע, אבל שולח אותו להרהור ולהתבוננות בעצמו, כדי שהמסקנה ששגה תהיה שלו. ידוע לכול שלתיקון עצמי יש כוח רב יותר מאשר לנזיפה מאדם אחר, אפילו אם זהו אדם מוערך ואהוב. העצות וההמלצות הטובות ששמענו מאחרים הן רבות, אבל מוחנו התנגד להפנימן וליישמן. שיעור שלמדנו בכוחות עצמנו נשאר טבוע בנו בצורה הטובה ביותר, משום שהוא מבוסס על מאמצינו שלנו להבין, ולא על הכוונה חיצונית. כך יש סיכוי רב יותר שנהפוך את ההבנה למעשה, לדרך חיים. כאמור, הסיפור יכול להפתיע את המוח כשהוא אינו מוכן וכך להחדיר את האמת ללב, גם אם קודם ידענו אותה, אבל התעלמנו ממנה. לכן הפך הסיפור לכלי רב-עצמה בחניכות לאמת ולחכמה, בתרבויות רבות ומגוונות.

ישנו סוג נוסף של סיפורים, אשר היו נפוצים בתרבויות המזרח הרחוק. סיפורים אלו נועדו לבלבל את התפיסה הרגילה שלנו ולהשאיר אותנו עם שאלות ותהיות, ואלה, בתורן, מעודדות אותנו לחקור מהי התפיסה העומדת מאחורי הסיפור.

למשל:

לילה אחד חלם קיסר סין כי כשטייל בגן נפל לרגליו דרקון והתחנן על חייו, לאחר שבחלומו שלו ראה הדרקון, כיצד אחד השרים כורת את

ראשו, ביום המחרת לפני שקיעת השמש. הקיסר מבטיח בחלומו להגן על הדרקון (שנחשב בסין לחיה מיטיבה). בבוקר הוא קם ומיד שולח את השר למשימות שיעסיקו אותו במשך כל אותו היום. כשהשר מסיים את משימותיו מזמין אותו הקיסר לשח, ומשחק לאט מאוד כדי להעביר את הזמן עד שהשמש תשקע. עד שהקיסר מניע מהלך, השר מתחיל לנמנם ואז פורצים לחדר שני שומרים עם ראש דרקון, שנפל מן השמים. הקיסר המופתע מכיר את הדרקון, והשר, שהתעורר, מספר שבדיוק חלם כיצד כרת את ראשו של הדרקון הזה.

על פי ההיגיון שלנו, אי אפשר להבין את הסיפור הזה, משום שמה שמניע אותו נמצא בבלתי נראה, בעולם החלומות, שאיננו תופסים במציאות. אפשר לומר שהסיפור הזה הוא לא יותר מהמצאה מתחכמת, וצריך לקרוא אותו פעמיים (לפחות) כדי להבין. עם זאת, אם מעמיקים בו יימצאו בו אוצרות אחרים שידברו על מציאויות שונות, הקשורות לחוקים של החיים ולכוחות, שאפילו הקיסר כפוף להם.

זאת ועוד, הקסם של הסיפור יכול לאפשר לאדם להתרוקן מעט, כדי לאפשר לו להתמקד במה שחשוב באמת.

סיפור חסידי מתאר רב ותלמידיו שישבו ולמדו במשך כל הלילה. כשהבחינו שהשחר עומד לעלות, קמו ללכת לבית הכנסת. בדרכם לשם החלו להתווכח ולהתחבט

הסיפור יכול
להפתיע את
המוח כשהוא
אינו מוכן וכך
להחדיר את
האמת ללב, גם
אם קודם ידענו
אותה, אבל
התעלמנו ממנה.
לכן הפך הסיפור
לכלי רב-עצמה
בחניכות לאמת
ולחכמה,
בתרבויות רבות
ומגוונות.

בשאלה מתי נגמר החושך ומתחיל האור. אמר אחד- בשרואים את טיפות הטל על העלים, יודעים שתם החושך ומתחיל האור. ענו לו- ואם יורד גשם, איך תדע? אמר אחר- כשאפשר להבחין בין תרנגולת לתרנגול, יודעים שתם החושך ומתחיל האור. ענו לו- ואם אין לול בסביבה, איך תדע? התלמידים פנו לרב שיפתור את החידה, וזה אמר להם: "כשתפגשו אדם שאינכם מכירים, תקראו לו 'אחי' וגם תנהגו בו כך - תדעו שתם החושך ומתחיל האור".

אותם תלמידים היו עסוקים בוויכוחי סרק ושכחו מהם יחס אנושי ואהבת אדם, והרב הזכיר להם מהו העיקר.

קיימים סיפורים רבים, אבל המיוחדים הם אותם סיפורי חכמה, היכולים להעיר בלבנו את הצורך באמת, ביופי, באומץ, בצניעות ועוד - את אלה כדאי לחפש ולהקשיב להם בלב כן ופתוח. הסיפור הוא כלי בהיר וחזק לחינוך עצמי, כלי שבאמצעותו נוכל לכוון את עצמנו לטוב ביותר שבנו, מתוך מטרה להיות חלק שלם וטוב ביותר בעולם שלנו. היום שכחנו את הכלי הזה ורובנו נעדרים בו רק כדי לשכוח את המציאות ואפילו לברוח ממנה. אבל מי שיעמיק להסתכל, מי שיידע להקשיב פנימה ולשמוע אדם חכם שמספר אותם - יוכל להתחבר לעוצמה הטמונה בהם, הקיימת מזה אלפי שנים. בעולם שלנו, שבו שולט השקר, או בשמו המכובס "פוסט-אמת", אין כמו סיפור חכמה כדי לפתוח את הלב לאמיתי ולטוב. ■

לקריאה נוספת:
אתר הסיפורים
של מס"ע- מרכז
סיפורי עם ופולקלור
<http://folkmasa.org>
מאמרים בפורום
מספרי סיפורים של
פורטל תפוז

אחרי השריפה

מירב אגסי

צילום: מירב אגסי

מבט מבפנים על העיר חיפה, בה חיים באחוזה אנושית חמה, פשוטה ויומיומית, בני אדם בני דתות שונות. כאשר הארץ בוערת, תרתי משמע, התייחסויות קטנות וגדולות משמרות ערכים, תרבות ומורשת אנושית בעלי איכות מרפאה, בהווה ולמען הדורות הבאים.

לרגעים מסוימים נראה שכל מה שקורה בשאר המדינה אינו הגיוני או קשור לעיר הזאת. לפני כשנה וחצי, בזמן שתושבי העיר חששו לצאת לרחוב, בעיקר בגלל הפיגועים שהתרחשו מדי יום, מצאתי את עצמי בחדר המיון מלווה את אבי,

בבואי לכתוב את המילים על האירועים שקרו בחיפה אחרי השריפה, חשבתי על העיר המיוחדת הזאת, שבה אני חיה מזה כמה שנים; שנים שבמהלכן גיליתי עיר שחיה את האחוזה בין בני האדם, אחווה בין דתות.

שהיה חולה מאוד. שם, באחד מבתי החולים הרבים בעיר, נגלה לעיני צוות שלם של רופאים ואחיות, דוברי שפות שונות, עמלים ועושים כל שביכולתם כדי להציל חיים. הם הצילו את אחד שנפצע ברגלו; דיברו בסבלנות אין-סופית עם גברת זילברשטיין, שהייתה חולת דמנציה, ולא הבינה מה מתרחש סביבה; טיפלו בבוריס שהגיע עם קשיי נשימה, ובעוד רבים אחרים... שני אירועים זכורים לי במיוחד משם. האחד הוא רופאה ששמה חיה, מקרבת כיסא משרדי לעבר רופא בדואי ששמו חמיד, תוך שהיא אומרת לו בחיבה ובדאגה אמיתית: "שב, תשמור על הגב שלך".

האחר, אחות ששמה סמיה, ששוחחה עם אבי ושאלה לשלומה בדאגה כנה ואמיתית. התמונות הללו, על רקע האווירה הכללית במדינתנו הקטנה, הזכירו לי שהחיים המשותפים, למרות הכול, מתקיימים כאן.

בפעם אחרת הגעתי לסופרמרקט, שם ראיתי בחור, חובש כיפה סרוגה, ששוחח עם עובדת אחרת ששמה מנאר.

לא שמעתי את כל השיחה אבל שמעתי חלקים ממנה, ותנועות הגוף עזרו לי להבין שהיא עוברת תקופה קשה ושהוא מנסה לעודד אותה, ובעיקר להקשיב לה. האמנם זה אכן אמיתי? שאלתי את עצמי.

היה רגע אחר שבו דווקא הרגשתי את השמחה של המפגש בין הדתות, במרכז כלשהו בחיפה. בחדר האוכל הייתה בחורה מצחיקה מאוד ששמה

סמירה, שגרמה לכל העובדים וגם לאורחים סביבה לצחוק. היא הצליחה לאחד ברוחה המרוממת את כל מי שהיה שם, ללא הבדל. מישהו אחר אולי היה יכול להבחין בה מבחוח ולהירתע.

במשך השנים אספתי לי עוד הרבה מאוד רגעים מיוחדים כאלה, שעוזרים לי לראות שהחיים המשותפים אכן קיימים, כאן, בעיר המיוחדת הזו. אני יודעת שזה קיים במקומות נוספים בארץ וגם בעולם, אבל כאן, בחיפה, יכולתי לראות את זה מדי יום כמעט: בני אדם חייכניים, אדיבים ומתקשרים זה עם זה כבני אדם, ללא רתיעה. זה מזכיר לי שהשלום שאנו חולמים עליו אינו ממש בשמים, זה מתרחש כאן ועכשיו.

ולעניין השריפה: כאשר התרחשו שריפות לאחרונה ברחבי הארץ, גם חיפה הייתה אחד מהמוקדים. בשיחות שעלו בנושא דנו בנזקים, אבל גם בשאלה מי גרם לשריפות ומי הצית אותן. נראה שהיו אלה אנשים שחיפשו להזיק, אבל זה גם מה שגרם אולי לקבוצה מיוחדת, ובראשה רב מיוחד, לארגן מפגש אחווה של תושבים, בני דתות שונות, בעיר חיפה. למפגש הזה הוזמנו אנשים מקבוצות שונות לחלוטין: היו שם שתי רבניות רפורמיות, שני נציגים של האיסלם, נציג של הדת האחמדית, הרב עצמו ועוד אורחים נוספים שהזמין.

בערב, על הבמה, פתח הרב בציטוט מתוך הברית החדשה, המדבר על האחוה האנושית ועל המשמעות של להיות אדם. לאחר מכן כל אחד

מהאנשים דיבר על החשיבות שבפתיחות ובקבלה של האחר, ובעיקר על הכבוד שיש לכל דת באשר היא, ועל האפשרות לחיות יחד בשלום, בחום אנושי אמיתי ואותנטי. בהמשך הערב הוא סיפר שחלק מבית הכנסת שלהם נשרף, וכאשר הם רצו להזמין שולחנות וכיסאות חדשים, הוא התקשר לנגריית סאמר. כשסאמר שמע שהרהיטים הקודמים עלו באש בשריפה, הוא הודיע לרב שהוא ייתן לו את הציוד שהזמין במתנה לבית כנסת. (מה לומר? זה אמיתי).

במפגש הייתה גם קבוצה נוספת מיוחדת ששמה "תג מאיר". זהו ארגון ישראלי שהוקם בדצמבר 2011 על ידי קבוצה של רבנים פעילים, כדי לתת מענה לאירועי "תג מחיר" בידי קיצוניים משני הצדדים בשטחים. הקבוצה מגיעה לעזור ולתמוך אחרי שנוצרים נזקים והרס, במיוחד במקומות קדושים שונים בארץ, כגון מסגדים, מנזרים ובתי קברות של מוסלמים ונוצרים. לאחר ההרס והפגיעה הפיסית וגם הנפשית של אותם אנשים, הם באים לסייע, לתמוך ולחבק, ובעיקר להראות שאפשר אחרת. נציגי קבוצה אחרת הגיעו מבקא אל גרביה והביאו איתם במתנה 20 שתילים. בהמשך הערב התברר שהקבוצה מבקא אל גרביה באה להעניק תמיכה ומנחה כאות תודה והוקרה על החיזוקים שקיבלו מ"תג מאיר", אחרי הוונדליזם שנעשה במסגד שלהם. בהמשך אותו יום חילקו נציגי "תג מאיר" פרחים לכל התושבים שפגשו.

הרגעים המיוחדים האלה, שאספתי בשנים האחרונות, הם השראה וחיזוק לכך שאחוה בין בני אדם באמת קיימת, ולא רק כחזון אפשרי. זה כאן! זה נוכח! מדי יום ביומו.

די להיות ברחוב ולהתבונן בהתרחשות הזו, ממש תחת עיננו, ולהיווכח שזה אכן קיים. כשחושבים על זה, כולנו בעולם הזה בני אדם, לכולנו יש אתגרים, קשיים והתמודדויות לא פשוטות. השפה שונה, והדת שונה, אבל החיים הם אחד.

אנו מדברים על אחדות, ולעתים נדמה שהיא אוטופית, אבל זה באמת פשוט מאוד: מבט בעיניים ושיחה פשוטה עם האדם שמולי מראים לי שאנחנו דומים, שיש בנו אותם צרכים, אותם ערכים ואותם פחדים וחששות, רגשות וחלומות.

אני מזמינה את כולנו להתבונן ברגעים כאלה ולאסוף אותם. הם מעניקים אור בתוך ליליל השנאה שיש בעולם.

ולסיום, ציטוט מתוך השיר "תפילת האימהות", שכתבה היוצרת יעל דקלבאום במסגרת פרויקט "נשים עושות שלום".

השיר מבוצע באנגלית, בערבית ובעברית:

"מתי ימסו חומות הפחד ושבתי מגלותי... ייפתחו שעריי, אל הטוב האמיתי..." כלומר, כאשר ימסו חומות הפחד וייפתחו שערי הלב, אז נוכל באמת להרגיש את זה מתרחש בכל רגע, בלי להיות מופתעים או נרגשים, זה פשוט יהיה שם. ■

מבט בעיניים
ושיחה פשוטה
עם האדם
שמולי מראים לי
שאנחנו דומים,
שיש בנו אותם
צרכים, אותם
ערכים ואותם
פחדים וחששות,
רגשות וחלומות.

הערות הכותבת:

1. תודה ליאיר עיני שנכח במפגש הדתות והיה לי כעיניים שעזרו לי לחוות את הרגע המיוחד הזה.
2. השמות המוזכרים במאמר אינם השמות המקוריים.

CINEMA CONCEPT

המוזגים שלנו הם של מיטב היצרנים בתחום מערכות האודיו והקולנוע הביתי, ולקהל לקוחותינו אנו מציעים רק את המערכות שאנו מאמינים באיכותן. בשלב ההתקנה אנו מקפידים על שימוש בציוד התקנה מתקדם, רמת גימור ללא פשרות ושמירה על סביבת עבודה אסתטית ונקייה.

סינמה קונספט הינה חברה העוסקת בייעוץ, תכנון, מכירה והתקנה של מערכות אודיו-וידאו, קולנוע ביתי ובקרה חכמה, והופכת את הבילוי בבית לחוויה.

במגזר העסקי אנו מתמחים בשילוב מערכות מולטי-מדיה בחדרי ישיבות, והתקנת מערכות אודיו-וידאו בחנויות ובמקומות בילוי.

לפגישת יעוץ ללא תשלום, אנא צרו קשר: 054-6601543, info@cinema-concept.co.il
בקרוב באתר שלנו: cinema-concept.co.il

מקום-טוב

השכרת כיתות לימוד מאובזרות, חדרי ישיבות אולם כנסים, אולם תיאטרון, דוג'ו וקליניקה

מקום טוב בתל אביב סלומון 7 קומה 1 054-240-7222
www.makomtov.org.il info@makomtov.org.il

בלב הלהבות -

מתנדבים מחזירים תקווה לחיים משותפים

תושבים ברחבי הארץ בכלל ותושבי חיפה בפרט מצאו את עצמם בחודש נובמבר האחרון בלב סערה רגשית, פיזית ופוליטית, בעת שלהבות של אש איימו לקרוע את החיים המשותפים והרקמה האנושית.

מתנדבי אקרופוליס החדשה מאזור הצפון של נרתמו לסיוע, ודאגו לאיסוף של תרומות, ביגוד וציוד עבור אלו שנשארו ללא קורת גג מעל ראשיהם. לצד התרומות שנאספו, הם דאגו לרומם את רוחם של התושבים וחיזקו אותם מול תחושות האובדן והבלבול. כך, בתוך כל הכאוס וחווית הייאוש נוצרו רגעים מיוחדים של חיבור ותחושת הזדהות ואחוזה, ללא הבדלי דת, גזע, מין או גיל.

הרצאות ואירועים נבחרים בסניפים ברחבי הארץ

29/4
נתנאל
גולדברג
20:30

סניף קריות

הזמר נתנאל גולדברג מגיע להתארח בסניף קריות, בהופעה אינטימית. בואו לקחת חלק בערב ייחודי שכולו שירה ותפילה של הלב, במופע שבו רוח ואמנות נפגשים בדרך חיים – הכי טבעי, פשוט ואנושי. מחיר: חבר עמותה: 35 ₪, אורח: 45 ₪ מומלץ להזמין כרטיסים מראש!

19/5
לדבר
מהלב
17:00

סניף קריות

אומנות התקשורת – חידה אנושית מתמשכת ומרתקת. האם אנו יודעים להעביר מסר באופן ברור? מהם הכלים ואיך ניתן להשתמש בהם? על הקשבה, שפת גוף, דיאלוג מקדם ופרשנות, במפגש הכולל הרצאה ותירגול מעשי של אחד האתגרים הגדולים ביותר בכל הזמנים – היכולת לתקשר.

21/5
אהבה
ללא גבולות
20:00

סניף חיפה

הרצאה על כוחה של האהבה לשנות את עצמנו ואת העולם. דמותה המסקרנת של אמא תרזה. אישה גדולה מהחיים, צנועה, אוהבת ללא תנאי, לוחמת, מסורה, אמיצה, וכיצד השפיעה על כל כך הרבה אנשים.

24/5
קריאה
רוחנית
20:00

סניף כפר סבא

"המקצוע שלך אינו מה שמביא לך משכורת. המקצוע שלך הוא הדבר שהגעת לעשות על פני האדמה בעוצמה ובתשוקה כאלה שהוא הופך לקריאה רוחנית." (וינסנט ואן גוך) אתם מוזמנים להרצאה שתנסה לענות על שאלות אלה דרך דוגמאות מתפיסתם של חכמים מתרבויות שונות לאורך ההיסטוריה. אלו שחיו את קריאתם הרוחנית השאירו אחריהם ידע, ניסיון ובעיקר השראה עבור אלו המחפשים לחיות את ייעודם גם היום.

20/5
גנדי
כוחו של שינוי
19:00

סניף ראשון לציון

"היה השינוי שברצונך לראות בעולם" מהאטמה גנדי היה מנהיג פוליטי ורוחני הודי, שנחשב לסמל להתנגדות הלא אלימה, כאשר שחרר את העם ההודי לעצמאות. בהרצאה נתבונן על מסעו האישי, נדבר על מנהיגות אז והיום, ונזהה את הכלים להובלת שינוי פנימי וחברתי.

7/5
סמוראים
במאה ה-21
20:00

סניף כרמיאל

ריכוז – תשומת לב – נשימה – שחרור. האם ניתן לחיות כסמוראי במאה ה-21? הרצאה על סמוראים, על זן בודהיזם ועל היכולת לחיות כאן ועכשיו.

5/4
לדעת
לבחור
20:00

סניף באר שבע

למרחק בינינו לבין הלב הנבון שלנו קוראים "הדרך". זהו המסע שעל אדם לעבור בחייו. בהרצאה נדבר על המשמעות של אינטואיציה, של "ללכת אחרי הלב". האם החיים נותנים לנו סימנים? כל בעלי הלב מוזמנים.

רפואה
אינדיבידואלית
טבעית

מחשבים את הבריאות מחדש

הקליניקה של הדר נבון לרפואה
אינדיבידואלית טבעית, בהתאמה אישית.

הקליניקה הוקמה במטרה לאפשר לכל אחד ואחת מכם
לקבל את הידע היישומי, הטיפול והתמיכה הנחוצים לך
ליצירת חיים בריאים, חיוניים ומלאים.

< הקליניקה ממוקמת במרכז רפואי שי, תל השומר.
לפניית: הדר נבון 052-5759569 | hadar8@gmail.com

חברי אקרופוליס נהנים מ-10% הנחה על הטיפול הראשון

בואו לחוות ממגוון
הטיפולים בקליניקה:
רפלקסולוגיה להפגת
העומס וחיזוק הגוף
טיפול נטורופתי במטרה
להעצים את הבריאות
ואיכות החיים
הצטרפו לסדרת הטיפולים
באמצעות נומרולוגיה
טיפולית שמעשירה את
המודעות העצמית ונותנת
כלים לחיים מלאים.
www.myclinica.co.il

מהיום

לא מתפשרים
על הביטחון!

רועי, המנעולן הכי נחמד
בעיר, התקשרו עכשיו:

054-8808558

הטובים בעולם בוחרים

ירידים וסדנאות

בסניפים
ברחבי הארץ

14/4
פסטיבל
"תורת הלב"
11:00-14:00

סניף תל אביב
הכוח שבחווייה

ההתפתחות הרוחנית משלבת בין תורת העין
(הידע) לתורת הלב (החווייה). רבים מאיתנו
מכירים את הידע, אך מתקשים ליישם אותו
בחיינו.

סניף תל אביב מזמין אתכם לפסטיבל החוגג
את כוחה של החוויה ויכולתה לעורר שינוי
בחיינו.

בפסטיבל תוכלו להנות מ: סדנת בניית כלי
נגינה, סדנת אומנות, סדנת הנדימן, וכלים
להתבוננות בפוטנציאל ההתפתחות העצמית.

מומלץ לקנות כרטיסים מראש!

לפרטים: 03-5104426

צומת
מפגש בין פילוסופיה תרבות והתנדבות
12-15/4

12-14/4
יריד
צומת לב
פתיחה:
יום ד' 18:00

סניף ירושלים

פסטיבל אביב בשכונת מוסררה!
ארבעה ימים של עשייה תוך הקשבה
פנימית, בשאיפה לגעת במה שמחבר אותנו
כבני אדם – מעבר להבדלים.

* מוזיקה חיה * יריד יד 2 * הרצאות
* סדנאות אמנות * סדנת בניית מנורות
מעץ * הקרנת הסרט HOME * טורניר
DARTS ועוד...

להרשמה לסדנאות ופרטים נוספים:
02-6221399

I LOVE English

שיעורים פרטיים בשפות

אנגלית- ילדים, בני נוער, מבוגרים בכל הרמות
עברית – קריאה וכתיבה בכל הרמות
ספרדית – מתחילים

הלנה בוג'ין מורה לאנגלית בעלת תואר ראשון בהוראת
שפה ותרבות אנגלית
0508518881

boggio6@hotmail.com

מומחית להוראה משקמת והדרכת הורים

רותי רוזן M.A
דוקטורנטית בחינוך מיוחד

טל. 050-6666486
ruthyrozen@gmail.com

השבה ושימור הבריאות

הומיאופתיה וצמחי מרפא

טיפול במצבים כרוניים
לטובת בריאותך ואיכות חיך

שחר אלוני | BA | LLB | MBA | RcHom

שחר אלוני הומיאופתיה וצמחים | 052-3204976

Shahar74@012.net.il | שחר אלוני ברטיפול

סניפים בישראל

באר שבע

עולי הגרדום 12
054-5826732

חיפה

אלחנן 16
04-8381610

ירושלים

שבטי ישראל 24
מוסרה
02-6221399

כפר סבא

וייצמן 89
09-7665799

כרמיאל

ערבה 9
054-2182202

קריית

גושן 83/4 ק. מוצקין
04-8402660

ראשון לציון

תרמ"ב 22
03-9561002

תל אביב

סלומון 7, קומה 1
ליד רח' הרבנות
03-5104426

עברנו לכתובת
חדשה!

www.newacropolis.org.il

info@newacropolis.org.il

עקרונות אקרופוליס החדשה

אקרופוליס החדשה הינה ארגון לפילוסופיה מעשית בדרך חיים, אשר הוקם בשנת 1957 בארגנטינה ופועל כיום בלמעלה מ-60 מדינות ברחבי העולם. אקרופוליס החדשה אינה שייכת לשום דת, אינה מעורבת בפעילות פוליטית וכל אדם יכול לקחת חלק באופן חופשי בפעילויותיה.

קידום אידאל של אחווה בינלאומית המבוססת על כיבוד המעלות האנושיות, ללא הבדל של גזע, מין, תרבות, דת, מעמד סוציאלי וכדומה.

טיפוח אהבת החכמה דרך הלימוד ההשוואתי של הפילוסופיות, הדתות, המדעים והאמנויות, במטרה לקדם את הידע על האדם, על חוקי הטבע ועל חוקי היקום.

פיתוח הטוב ביותר שבפוטנציאל האנושי, תוך קידום הגשמת האדם כפרט ושילובו בחברה ובטבע כגורם אקטיבי ומודע, למען שיפור העולם.

פילוסופיה

תוכנית לימודים אחידה בכל סניפינו ברחבי העולם שמקורה בלימודים שהתקיימו בבתי ספר של חכמה בתקופות שונות בהיסטוריה.

תרבות

אנו יוצרים אמנות ועוסקים בה ככלי ע"מ לגעת בלבותיהם של האנשים, לעורר ולהזכיר לאדם מיהו ומה הוא יכול להיות.

התנדבות

קבוצת המתנדבים שלנו מקיימת פעילויות למען הסביבה והקהילה, המתבססות על ערכי הנדיבות, הסובלנות והאחוזה. גם מי שאינו חבר באקרופוליס מוזמן להצטרף לפעילויות השונות.

עץ

וְהוּא בְּקִלּוֹת יֵשָׂא
פְּרִיחָתוֹ הַכְּבֹדָה,
יָאֵה לוֹ תַּפְאֲרָתוֹ.
בְּאֵין גִּאּוּה
יִלְבֹּשׁ הוֹד-אֲבִיב.
וְהָאֲשֶׁר פָּשׁוּט -
כְּחוּכָה.